

Maročnina mesečno
25 Din. za inozem-
stvo 40 Din. in
nedejska izdaja ce-
loletno 96 Din. za
inozemstvo 120 Din.

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCOUDENEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2058 — nočna 2994, 2994 in 2998

Izhaja vsak dan kjutaj, razen pondeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2994

Misli dvajsetletnika

Neki mladenič nam piše to-le k problemu naše mladine in o krizi, ki jo preživlja:

Kadar govorite o krizi mladine, nikar ne mislite samo na tridesetletne. Ti so svoja mlaada leta preživeli še v mirovni dobi, in težave, ki jih danes tarejo, so zgorj telesne, fizične, ker tičejo predvsem vprašanje zaposlitve in prehrane. Neizprosno pa je zajela kriza dvajsetletne, ki so rastli v kaosu svetovne morije, ko je človeštvo samo teptalo najbolj sveta naravna načela, ki so se vzgajali ob obupnih zgledih povoju in hinaččinu in moralne pokvarjenosti brez trdnih smernic. Kriza dvajsetletnih ni križa dela in kruha. To je kriza duš in ta je hujša.

Ko stopa mladenič dvajsetlet let v življenje, potem ko je v najbolj dovetni dobi svojega mladenštva korak za korakom z izkustvi okrog sebe porušil vero v ideale in v naravne vrednote, ki jo je dobil od svojih staršev in v krščanskem nauku, kakšne možnosti se mu odpirajo? Kakšna čuvstva, recimo, navdajajo dvajsetletnega, ki se je začel hraniti s koruzno moko, se kot deček preselil v kakšno napol področje barako in se nahaja, odkar so mu roke pripravne za delo, na brezposelnosti listi? Kaj čaka izobraženega fanta, ki se je s trudom prestradal do šolskih spričeval in mu zazija nasproti — »življenje«.

V glavnem ima dve možnosti. Ali se bo prilagodil družbenemu, političnemu, gospodarskemu in svetovnemu nazoru reda, ki se pred njim razprostira, ali pa se mu bo uprl in mu napovedal neizprosno borbo. To drugo možnost moramo kar izključiti, ker je brez velikanskih prevarov njegova borba podobna novorojenitmu, ki bi radi izpraskala oči divnjivu tigru. Torej se bo skušal »prilagoditi razmeram in dejansko tudi drugače ne more, če le kolikškaj želi uspeti. Kaj bo doživel?

Prej se je učil 10 cerkevih zapovedi, a v življenju vsak dan spoznavata, da pete zapovedi le redki spoštujejo, in da jih ta prav nič ne ovira v njihovih uspehih. Prej so mu rekli, da naj drug drugemu pomagamo, toda v tem stremljenju, ki je bilo pri njem in sovstnikih iskreno, je vedno naletel na neko nepremakljivo oviro, ki se imenuje enkrat družba, drugič država, tretjič javni blagor, četrtič denar. On se bo trudil, da se prilagodi razmeram, pa bo doživel, da mu rečejo, naj svoje verske potrebe uredi sam s seboj in s svojo cerkvijo, a naj ostane gluhi za vpitje vesti, ki se mu vsaj nekaj časa še trdovratno oglaša pri važnih življenjskih dogodkih. Ta red mu dovoli, da je lahko »veren« in »naraven«, toda naj paži, da ne bo skušal izkopavati iz globin svoje vesti ideale, ki bi bili nasprotni idealom reda, ki se mu mora prilagoditi.

Od mladega človeka zahtevajo, da naj bo polno spoštovanja na zgoraj in na spodaj, naj spoštuje predvsem avtoritet. In tisto avtoritet nekaj tednov pozneje vlačijo po časopisu, kot zgled pokvarjenosti, kot prvaka tolovujev, kot semomorilka.

O političnih naukah, ki so postali za mladega človeka zgolj gesla, sploh ne sme imeti svojega mnenja. On nima pojma, kaj je liberalizem, kaj je demokracija, politično življenje je žanr kot čaroben vrt, na katerem cetevejo raznovrstne cvellice, parlament se mu zli zasedanje ne kje daleč, daleč od njega, politiki so zanj z malimi izjemami sami koristoloci, sužnji veleindustrije, bank in kartelov. On ve samo to, da si bo moral poiskati pri teh ljudeh protekcie, če bo po končani šoli hotel, priti do male službice; da se bo moral hliniti, igrati prilagodenega, če ne bo moral ostati na sredi ceste, kot pa utoniti med zagrizenimi uporniki reda.

Zato ni čuda, da je ta mladenič, izobraženec ali podeželan, izgubil vero v poštenje in iskrenost in da v njem v elementarno silo raste želja po človeških ustanovah, ki ne lažejo in ne sleparijo. Ni čuda, če je postala mladina nezaupljiva, mrzla, nedostopna. Vsa okolica je razočarala. Ko so bili še otroci, so čutili, da dela denar razliko med bogatimi in revnimi, ko so doraščali, so sklenili, da se hočejo z delom dokopati do tega denarja, ko so iskali dela, so morali pokazati priporočilna pisma, prilagoditvena spričevala, so se morali plaziti okrog ljudi, v katere niso imeli zaupanja in so slednjič prišli do spoznanja, da v tej krizi priporočilo poštenja, iskrenosti in sposobnosti ni zadostno. Tako je moralno priti do tega, da imamo danes mladino dvajsetih let, ki predrzno trdi, »da je sploh ves svet slaperija in da v sedanjem redu zadostuje, da nekaj počažeš, ne glede na vsebinu, samo da reši zunanjost.« Tako je moralno priti do tega, da je bil »gospod Iks« odpuščen, ker je bil toliko predzen, da je povedal resnice in da se je »gospodu Ipsilonu« svetovalo, naj vendar enkrat opusti svoja bedasta načela, kajti sicer ne bo nikoli prišel do ničesar...« Vse politično, gospodarsko in svetovnognozorno življenje se tej mladini zdi le kot ena sama velika priložnost za vsestransko plenjenje, kjer nam je na izbiro, da si vzamemo za ideal enkrat tega, drugič zopet drugega znamenitega roparja.

Tako se godi mladeniču, ki se skuša prilagoditi in ki mora sam v svoji duši izvojevati strahotni konflikt med čistimi ideali svoje vere, ki mu jih vedno kliče v spomin njegova čista vest, in med življenjskimi dejstvi, ki ga obdajajo. Če je slaboten, se prilagodi in se v par letih preobleče v novo obleko ter začne vratotomni plec na načelih, ki mu jih vest ne vzbuja več od mrtvih. Če je samozavesten in hoče biti dosleden, se mu vse okrog njega začne gabiti in vedno bolj se nagiblje med upornike, ki so hujši, kot uporniki prve ure, ker prihajajo tja še z razočaranjem v srcu. On začne brskati po rešitvah, ker tega nasprostva med mladimi privzgojenimi ideali in med dejanskim življenjem ne more več prenašati. Ako ni naravnost junakovo utrjen v nadnaravnih vrednotah vere in hravnosti, ga bo skoraj brez izjeme zajel tabor onih, ki so najprej z elementarno silo čustev, nato pa z mrzlim racionalizmom sklenili, da se hočejo maščevati nad redom, ki jih je za nihovе najlepše ideale

Ob obletnici hitlerjevske revolucije

Hitlerjev slavospev novi Nemčiji

Nemški kancler občuduje velike uspehe revolucije, ponuja roko v spravo vsemu svetu in napoveduje centralizacijo države

V včerajšnji izdaji je »Slovenec« prinesel samo površno vsebino velikega Hitlerjevega govora ob prilici obletnici narodno - socialistične revolucije. Danes priobčujemo najvažnejše podrobnosti o besedilu govora, ki so ga objavili dunajski listi.

Prvi del Hitlerjevega govora je posvečen notranje - političnim vprašanjem, predvsem pa dogodkom, ki so pri pomogli do revolucije »nemškega ponosa«. Najbolj je k temu pri pomogel »versaillski diktat«, nadalje pa tudi očitek, da nosi nemško ljudstvo odgovornost za svetovno vojno, očitek, ki ga nemški narod na noben način ni mogel sprejeti. Nemško ljudstvo se je polastilo globoko sovrašču do sedanjega reda, ki ga je pripravil tako rekoč na berasičko palico in to razpoloženje so izkoristili v prvi vrsti komunisti. Toda v pravem času se je zganil narodni socialistični pokret, ki se je na perutnicah opravilčenje nezadovoljstva razmihil v elementarno revolucijo, iz katere sedaj izhaja nemški narod, prenovljen in popolnoma pravljien za velike naloge, ki ga čakajo.

Država in Cerkev

Državni kancler se je nato bavil tudi z delovanjem prejšnjih političnih strank in ponovil, kako so se nekatere izmed njih v revoluciji utopile, druge pa se pridružile delu za narodno obnovbo. Eden najvažnejših dogodkov, ki jih beleži zgodovina narodnega socialistizma, je bilo razčlenitev odnosa med državo in med krščanskimi verami. Njegova vlada je bila prešnjena od želje, da bi vse verske, morale in etične sile prispele do pravega izraza pri narodni in državni obnovi, in je zato tudi posvetila temu vprašanju veliko pozornosti. Protestantovske cerkve je združila v eno

samo vsevravno cerkveno organizacijo, s katoliško cerkvijo pa je sklenila konkordat in ji izkazala sploščanje, ki ga pa narodno-socialistična država tudi od njih zahteva.

Proti monarchistom

Naša stranka se je od prvega početka postavila na stališče, da zastopa svoje lastne ideologije in da pod nobenim pogojem ne postati lastva za kakšne prošle dinastične interese. Posamezna nemška plemena so od Boga dani gradbeni kamen za veličastno zgradbo našega naroda, medtem ko so politične oblike držav, ki so sestavljale nemško cesarstvo, samo delo človeških rok in zato minljive. Nad načeli dinastičnih stremljenj postavljamo mi načelo ohranitve nemškega ljudstva. Zato odločno protestiramo proti temu, da bo Nemčija prisla do svoje sreče teles takrat, kadar se bodo vrnili nekdanji knezi. Mi smo en sam narod in hočemo živeti v eni državi. Zategadelj smo v prošlem letu avtoritete države in državne vlade utrdili in imamo namen tudi državno-ustavno obliko nemške države tako premeniti, da bo prisla do izraza enotnost nemškega ljudstva.

Državni kancler se je z ostrimi besedami obrnil na razne politične emigrante, ki izpodkovanajo svetniško nemško ljudstvo, in tudi proti »meščanskemu razumniku«, ki ga zaradi njegove duševne revčivosti raje šteje med svoje prijatelje. Z največjo odločnostjo bo svojo stranko in državo očistil vseh neiskrenih zajedalcev, vseh konjunkturistov in koristolcev, ki bi radi v glasnim patriotskim vpitjem prevpili svoje nekdanje grehe, misleč, da jih ne bomo nikdar poklicali na odgovor. Država je pripravljena, da nastopi proti njim ravno tako, kakor tudi proti onim, ki rušijo moč nemške vojske z naravnost revolucionarnimi ukrepi.

vodov nemškega časopisa, ki ruje proti nemškemu narodu. Tudi mi se ne bomo pritoževali, ker smo si svesti, da imamo neomejeno zaupanje vsega nemškega naroda, ki si ga je pridobil na volišču. Če bi se avstrijska vlada odločila in bi poprovadila nemško ljudstvo v Avstriji, da izpove svojo jasno voljo in svojo soglasnost z avstrijsko vlado, bi bilo avstrijske zagonetke kmalu konec.

Jaz sem Avstrijec ...

Jaz sem Avstrijec in si štejem to v čast, zato pa tudi odločno odkljam, da bi si kdaj upal iduti, da avstrijsko-nemško ljudstvo rabi hujščev iz naše države v svojem boju proti sedanjem avstrijskemu vladu. Poznam svojo domovino in svoj narod. Zato pa vem, da ideja, ki je razgibala 66 milijonov Nemcev v naši državi, odmeva tudi v globinah vseh avstrijskih vrst. Ničesar ne želim bolj kot to, da bi bila nezadovoljiva napetost prenehala in da bi prišlo med nami kmalu do spravnega prijateljskega sporazuma. Nemška država je za ta sporazum vedno pripravljena, ona bo spoštovala izraz svobodne volje avstrijskega naroda in iskreno ponuja roko v sporazumu.

Hitler je na koncu svojega govora omenil že tradicionalno prijateljstvo z Italijo, nato se dotaknil poseškega vprašanja in slednji napovedal nov ustavni zakon, s katerim bo končno vložil izginila dosedanja politična razdelitev nemške države.

Komunisti dvigajo glave

Freiburg in Breisgau, 31. jan. p. Za časa velikega manifestacijskega zborovanja nacionalnih socialistov v proslavo obletnice Hitlerjeve vlade so komunisti na več krajev delili letake. Ker pa so komunisti to razdeljevanje letakov delali tako spremno, da jih policija ni mogla dobiti, je sedaj policija kot represijo za to vse one komuniste, ki so bili za božič izpuščeni iz koncentracijskih taborov, zopet zapela in poslala nazaj v koncentracijski tabor. Poleg tega pa bo danes zaprla še večje število drugih bivših pripadnikov nemške komunistične stranke.

Zunanja politika nemške države

Nato je prešel državni kancler na vprašanje zunanje politike in podčrtal, da želi njegova vlada predvsem priznanja enakopravnosti z drugimi narodi. Kaj Nemci doma delajo, to sveta ne brigata. Brigati ga mora pa samo želja nemškega ljudstva, da bo pošljala svoje državljane kot goste v državo, ki je javno izjavila, da smatra narodne socialiste za nezaželjene elemente. Mi se zavedamo, da bi nikakor ne smeli računati na prihod ameriških in angleških gostov v nam, če bi njihove zastave trgali in njihove domovine zasramovali. Ravno tako naj tudi naša soseda ne pričakajo, da bomo tja posiljali svoje turiste, ko nam trgojajo in sramoti o zastave s kljukastimi križi, ki so simbol novega nemškega cesarstva.

Nemci in Poljska

Gledje nemških odnosa do Poljske je izjavil Hitler, da se bosta oba naroda mogla prej ali sicer med seboj sporazumeti. Boljše se mi zdi, da počila, ki ga tisočletja pred nimi niso mogli spremeniti in ga tudi bodočnost ne bo spremeni, tako izoblikujemo, da bosta oba naroda od tega imela čim večje koristi. Obstojički spori, to sem hotel v prvi vrsti pokazati, pa nas ne ovirajo, da se med seboj odkritočeno razgovarjamo in omogočimo z vsemi sodelovanje tam, kjer je mogoče. Vseeno je, kako se bodo odnosa med obema narodoma razvijali. To smo pa vendar le dosegli, da smo za dolgo dobo let med nimi izklučili bojne zapletljave z vsemi katastrofalnimi posledicami, ki jih imamo. Nemška vlada je srečna, da je pri maršalu Piłsudskemu naletela na širokopotezno razumevanje svoje politike, in je pripravljena, da sedanj politični pogodbami da tudi koristno gospodarsko vsebino.

Nemčija in Avstrija

Nikdo noče delati nasišje Avstriji Avstrija, ponovrašai svoje ljudstvo! Hitler je nato prešel na oni del svojega govora, ki ga je evropske javnosti brez dvoma z največjo radovednostjo pričakovala, namreč na odnose z Nemčijo in Avstrijo. Hitler se je tako izrazil: »Na našo veliko žalost odnosili Nemčije do avstrijske vlade niso zadovoljni. Krvica na naši strani. Očitek, da hoče nemška država Avstriji delati nasišje, je absurden in ga ni mogoče podpreti z nobenim dokazom. Toda na drugi strani se mi zdi samo po sebi razumljivo, da se ideja, ki je zgradila in globoko vyzvalovala ves nemški narod, ne bo ustavila na meji sosedne države, ki je prvi in po jeziku nemška, ki je v zgodovini pod imenom nemška vzhodna marka skozi dolga stoletja bila bistven del nemške države in katere glavno mesto je skozi pol stolet let uživalo čast, da je bilo prestolica nemških cesarjev in kraljev.«

Nekaj del naše mladine, pri nas in drugod, sovraži današnji družbeni red s sovraščom morilca in prebira s ciničnim nasmehom okrog ust poročila iz — Rusije. Niti vesti iz Soloveckih otokov, niti iz od latote umiranje Ukrajine jih ne ganejo. Brezupna mlada generacija, boste rekli? Nikar, nikar! Kajti tudi za njo sije upanje od katoliške vere in posobno še od — katoliške ljubezni. Ali dejansko!

Austriški odgovor: Govor brez vsebine

Dunaj, 31. januarja, b. V tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih se izjavlja, da je bil včerajšnji govor nemškega državnega kanclera Hitlerja brez vsebine, ker kancler ni povedal prav nič novega. To, kar je povedal, so povedali že njegovi podrejeni iz narodno-socialistične stranke. Odgovor je s starimi dokazi, zahteva, da se izvedejo v Avstriji nove volitve, pa je star narodno-socialistični žager, ki ga nihče ne more vzeti za resno, še manj pa ga more Avstrija smatrati kot odgovor na njeno demaršo z dne 18. januarja. Avstrijska vlada bo počakala še nekaj časa, da dobije odgovor od Nemčije, potem pa bo storila svoj sklep. Dunajski tisk v celoti odklanja govor nemškega državnega kanclera. Posebno uradna »Wiener Zeitung« zamer

Prorokovanja o novi francoski vladi:

„Padla bo v 14 dneh“

(Populaire)

Pariz, 31. jan. b. Tako v parlamentu, kakor tudi v tisku, je mnenje o novi Daladierovi vladi precej deljeno. Vsekakor čakajo novo vlado težke za nanje in notranje politične naloge, ki jih ne bo mogoče rešiti z običajnimi sredstvi. V gotovih krogih misijo, da ima Daladier posebne namere, namreč, da se bo ne ozira na parlament, obrnil neposredno na francosko javnost in si zagotovil pomoč s te strani. Trdi se, da je Daladier sklenil, da se bo v nasprotju z dosedanjimi parlamentarnimi tradicijami obrnil na francosko javnost že v petek. Daladier namerava klub temu, če bo v zbornici propal, ostati s še 5 svojimi tovariši na vladi. Politični krogi pričakujejo skorajšnji poraz vlade v zbornici, kajti z novo vlado ni zadovoljna niti javnost, niti stranke, ker Daladier ni pritegnil novih mladih moči. S padcem vlade se računa že v 14 dneh.

V zunanjopolitičnem pogledu smatrajo kot najpomembnejšo osebnost sedanega vojnega ministra polkovnika Fabryja, ki je obenem glavni urednik

»Intransigeant« in predsednik vojnopolomorskega odbora. Prav za prav je tudi on kot Daladierov prisostva na sporazum in sodelovanje z Nemčijo, toda ne na ravnini francoske varnosti. Zakaj niso vstopili v vlado neosocialisti, se izve šele danes. Kakor smo že poročali, je Marquet zahteval za sebe notranje ministrstvo, istočasno pa je zahteval, da se edstrani z mesta predsednika policije v Parizu g. Chiappe, in še okoli 40 pretekov. To radikalno zahtevalo neosocialističnega voditelja Marqueta je Daladier odločno odklonil. Slednje pa je neosocialiste tako razdržalo, da so sklenili, da ne gredo v vlado. Liberalna »Oevrek« piše o novi vladi, da je vse odvisno od tega, kaj bo ukrenila. »Echo de Paris« je prepričan, da vlada ni sposobna za življenje. Ce bo prebrodila prve težkoče, bo zadeba na nove buje, pri katerih bo padla. Socialistični »Populaire« pravi o sedanjem Daladierovi vladi, da ni niti strankarska vlada, niti vlada osebnosti, ampak vlada ene same osebnosti. Njen poraz je siguren že pri prvem nastopu v parlamentu.

Carigrad - prestolica balkanske zvezze? Balkanski pakt brez Bolgarije brez pomena

Konstanca, 31. jan. b. Davi ob 6 je prišel turški zunanj minister Teftik Ruždi-bej v Konstanco in takoj nadaljeval s posebnim vlakom pot v Bukareš. Obisk turškega zunanjega ministra Teftika Ruždi-beja v Bukarešti ni oficijelen, pač pa bo uradni obisk napravljen šele v mesecu marcu. Turški zunanj minister Ruždi-bej odpotojuje v Belgrad skupaj z romunskih zunanjim ministrom Titulescom. V Belgradu bo dne 3. februarja konferenca štirih zunanjih ministrov balkanskih držav. »Lupta« poroča, da je grški zunanj minister Maksimis predlagal, da se pakt podpiše v Atenah. Ce v gotovem roku nekatera države pakta ne bodo podpisale, naj se podpiše tudi brez njih.

Viharna posvetovanja vlade v Grčiji

Atene, 31. jan. tg. V ministrstvu za zunanje zadeve se je danes sestal zunanje-politični svet, ki je sestavljen od vlade, bivih predsednikov vlade, šefov strank in važnejših poslanikov v inozemstvu, da pretresa vprašanje balkanskega paktu. Od šefov strank sestanku zunanje-političnega sveta ni prisostvoval samo Venizelos, ki se trenutno nahaja na otoku Kreti. Toda on je zunanje-političnemu svetu posjal obširno spomenico o svojih pogledih na balkanski pakt. Sekcijski šef v ministrstvu za zunanje zadeve Rosetis, ki je spremljal grškega zunanjega ministra Maksimisa na njegovem potovanju v Zagreb, Rim in Pariz, je imel na današnjem sestanku zunanje-političnega sveta referat o pogajanju zunanjega ministra v inozemstvu. Ministrski predsednik Calderis je pa poudi udeleženjem dnevnega sestanka informacije ter je izjavil, da je Bolgarija definitivno odklonila svoj vstop v balkanskemu paktu in da je bilo to zatozadno uradno sporočilo o sklepu Bolgarije sporočeno že za časa zadnje konference Male zvezve v Zagrebu.

Nato je bila prečitana obširna spomenica, ki jo je posjal Venizelos. G. Venizelos pravi v svoji spomenici, da grška zunanja politika počiva na treh glavnih principih in sicer:

1. na prisrčni zvezi s Turčijo, 2. na tesnem prijateljstvu z Italijo in 3. na pogodbni o napadanju in prijateljstvu z Jugoslavijo in Romunijo. Grška vlada je, tako nadaljuje Venizelos, v svoji spomenici, zanemarila, da bi se bila informirala, kakšno stališče zavzemala k balkanskemu paktu Italija, čeprav je vlada imela za to zelo ugodno priliko, ker v kratkem času poteka rok grško-italijanskega prijateljskega pogodbe. Grška vlada bi lahko pričela pogajanja za obnovitev te pogodbe in bi bila ob tej priloki lahko zvedela tudi za stališče Italije o balkanskem paktu. Če se bo balkanski pakt sklenil brez Bolgarije, se to ne sme zgoditi na tak način, da bi imela Bolgarija vtič, kakor da je potisnjena na stran. Grčija mora paziti, da z balkanskim paktom ne bo vržena v velike mednarodne probleme, posebno v slučaju kake italijan-

sko-bolgarske zvezze. Takšna zveza bi mogla v primeru eventualnega pomeniti za Grčijo vprašanje intervencije, ker bi bila vezana z balkanskim paktom. Isto slučaj bi lahko tudi nastopil pri eventualnem rusko-romunskem konfliktu. Takih nevarnosti se mora Grčija izogibati. Venizelos izjavlja, da on v principu ni nasprotnik balkanskega paktu, ki bi ga podpisale štiri države, zamerja pa, da grška vlada ni izpolnila vseh predpogojev za ta pakt, kajti sedanjí načrt balkanskega paktu izgleda samo kot privesek Male zvezve.

Zato je potrebno, da se izvršijo preddela za eventualne pozneje vstop Bolgarije in Albanije v balkanski pakt. Ta preddela bi bila urešnicičev sklepov zadnje medbalkanske konference o ustavilivi posebnega stalnega odbora za izvedbo zaščite manjšin in sporazum o eventualni porabi čl. 19. pakta Zvezne narodov, ki se nanaša na sporazum za revizijo gotovih dolobč mirovnih pogodb. Ministrski predsednik Calderis je ob koncu konference izjavil, da je belgrajski sestanek štirih ministrov balkanskih držav sklican ravno zaradi tega, da razpravlja o pogodbah, pod katerimi bi se Bolgariji omogočil pristop k balkanskemu paktu.

Ugledni atenski časopis »Tafta« piše, da diskusija v zunanje-političnem svetu ni izgladila obstojnih nesoglasij, imela pa je to dobro stran, da je vlado opozorila na vse nevarnosti balkanskega paktu in bo tudi ona nosila za vse polno odgovornost.

Atene, 31. jan. tg. V grških uradnih krogih demantirajo vesti carigrajskega dopisnika »New-york Herald«, ki je svojemu listu sporočil, da bo v primeru uspeha balkanskega paktu postal Carigrad prestolica balkanske unije z medbalkansko upravo in politično. Grški uradni krogi smatrajo prednjo vest za fantazijo.

Zakaj v Budimpešto?

Sofija, 31. jan. AA. »Poslednja Poštne objavila v današnji številki brzojavko iz Budimpešte, da bo po mnemu dobro poučenih madjarskih političnih krogov predsednik bolgarske vlade Mušanov v kratkem obiskal Budimpešto. S tem bi Mušanov vrnil predsedniku Gömbösu in madjarskemu zunanjemu ministru nedavni njun obisk v Sofiji.

Demokratičeski Zgover je ponatiskuje to brzojavko na prvi strani svoje današnje številke in opremila brzojavko s temelj komentarjem: To pomeni, da se bo kolo vnovič obrnilo proti Budimpešti. Ali ne bo predsednik bolgarske vlade v protislovju s samim seboj, ko je vendar nedavno tega šel v Ankaro, nato v Belgrad in zdaj v Bukarešto. Jutri pa se hoče napotiti Budimpešto. Ali ni ta nedosednost med glavnimi vzroki sedanega težkega zunanje-političnega položaja Bolgarske?

20.700 metrov v zraku

Katastrofa ruskih letalcev

Berlin, 31. jan. AA. Iz Moskve poročajo: Vso noč so nadaljevali iskanje stratosferskega balona »Sirija«, ki je včeraj dosegel nov višinski rekord, pa se od snoči nič več ne javlja brezično. Sodijo, da se je balon spustil na zemljo nekje v gozdu. Toda nobeden izmed mnogoštevilnih aeroplakov, ki neprestano križajo, ni do zdaj mogel odkriti balona. Prav tako je bilo tudi vse iskanje z močnimi reflektorji zmanjšano. Ponekod gosta megla otežuje iskanje. Glavni ravnatelj trgovinskega letalstva je dal nalog upravnikom vseh letališč v sovjetski Rusiji, da pomagajo iskati izginuli baloni. Predsednik Kalinin, Staljin, Vorosilov in druge vodilne osebnosti dobivajo stalna poročila o poteku iskanja.

Italija in razorožitev

Rim, 31. januarja. (a). Agencija Stefani objavlja dokument o stališču, ki ga zavzema italijanska vlada o sedanjem stanju in o izgleđih razorožitev. Dokument navaja najprvo, da je po mnenju italijanske vlade razorožitveno vprašanje zašlo na mrtvo točko. Zato je zdaj skrajni čas, da se najde izhod iz te zagate.

Nato navaja dokument, da je dosedanje ravnanje po pravici omajalo vero v možnost sporazuma. Pri tem pa je treba po mnenju italijanske vlade priznati, da je bila Nemčija v pravu, ko je zahtevala zase takozvano obrambno oružje, pa naj še tako delimo vprašanje ravnapravnosti od eklettive razorožitev.

Italijanska vlada podčrta v tem dokumentu, da je njen politika ostala dosledno do danes na ravnni razorožitve. Italijanska vlada predlaga zato le: 1. Popolno ukinitev kemične vojne. 2. Prepreči bombardiranja civilnega prebivalstva. 3. Znane vojaške izdatkov s strani tistih držav, ki jih ne vežejo pogodbe.

Oglede eklettive je Italija pripravljena, da to

vprašanje prouči na osnovi sedanjega stanja. Nemčija

je končno sklicuje na četvorni pakt in na locarnski pakt. Italijanska vlada je mnenja, da so posebna diplomatska jamstva proti napadom nepotrebna. Za splošno varnost bi bilo velikega pomena, če bi se Nemčija vrnila v Zenevo.

Japan odgovarja Rusom

London, 31. jan. m. Včeraj popoldne je imel v japonskem parlamentu veliki govor japonski zunanj minister Hirota, ki se je obširno bavil z rusko-japonskimi odnosmi. V svojem govoru se je dotaknil tudi izjave, ki jo je podal Stalin na 17. kongresu komunistične stranke v Moskvi. V svojem govoru je Hirota med drugim izjavil: Rusija nima pravice, da obtožuje Japonsko, češ, da se pripravlja na vojno in nove napade. Japonska doletje še ni nitičesar storila, kar bi izvalo Rusijo in tudi ni poslala na sibirsko mejo se nobenega vojaka. Rusija pa istočasno žali čast japonskega naroda in posilja svoje čete vzdolj vse mandžurske meje na položaje, iz katerih bi se iz strategičnih ozirova lahkno napadla Japonska. Japonska nima imperialističnih teženj in ne želi osvajati ruske zemlje.

20.700

metrov v zraku

Katastrofa ruskih letalcev

Toda vsa upanja so bila zamrza. Gondola s 3 mrtvimi so našli 150 km južno-vzhodno od Moskve ob železniški progi Moskva-Kazan, balona pa ni bilo.

London, 31. jan. AA. Reuter poroča nekatere podrobnosti o tragičnem koncu stratosferske ekspedicije sovjetskega balona »Sirija«. Po pripovedovanju nekega očivideca, ki se je nahajal nedaleč od kraja katastrofe, se je gondola v viharju odtrgala od balona in strmoljala na zemljo. Trupla vseh treh letalecov so strašno razmaznjena. Vsi instrumenti in drugi predmeti, ki so bili v gondoli, so popolnoma uničeni.

Ško zahtevo po pomorski oborožitvi naj se predloži bodoči pomorski konferenci.

Dokument se končno sklicuje na četvorni pakt in na locarnski pakt. Italijanska vlada je mnenja, da so posebna diplomatska jamstva proti napadom nepotrebna. Za splošno varnost bi bilo velikega pomena, če bi se Nemčija vrnila v Zenevo.

Japan odgovarja Rusom

London, 31. jan. m. Včeraj popoldne je imel v japonskem parlamentu veliki govor japonski zunanj minister Hirota, ki se je obširno bavil z rusko-japonskimi odnosmi. V svojem govoru se je dotaknil tudi izjave, ki jo je podal Stalin na 17. kongresu komunistične stranke v Moskvi. V svojem govoru je Hirota med drugim izjavil: Rusija nima pravice, da obtožuje Japonsko, češ, da se pripravlja na vojno in nove napade. Japonska doletje še ni nitičesar storila, kar bi izvalo Rusijo in tudi ni poslala na sibirsko mejo se nobenega vojaka. Rusija pa istočasno žali čast japonskega naroda in posilja svoje čete vzdolj vse mandžurske meje na položaje, iz katerih bi se iz strategičnih ozirova lahkno napadla Japonska. Japonska nima imperialističnih teženj in ne želi osvajati ruske zemlje.

Žalostna posledica voglarjenja

27 letni posestnik sin ustreljen

Novo mesto, 31. januarja.

Pretekli torek so v razpoloženju, ki je pač pri takih prilikah običajno, veselo prepeljali na Stolnarjev dom na Lešnici pri Novem mestu novo gospodinjo iz ugledne in premožne Vrtačeve hiše na Žihovem selu. Seveda ni manjkalo ženitvenega veselja, ki pa je imelo žalosten konec. Vzrok je iskati zopet v nesrečnem alkoholu. Vrtačič je znan kot varčen in skrben gospodar in so pricakovali fantje pred hišo, da bodo še prav posebno dobro postreženi. Ker je bila obenem poroka tudi pri sosedu, so nekateri objestne le preveč glasno izražali sodbo a dobrin v slabih pijučih. Vrtačič je to razburjal. Še potem, ko so svatje odšli na Lešnico, ni bilo ponoči miru okoli njegovega doma. Okrog polnoči je šel napajat Vrtačič konja v Krko. Radi varnosti je vzel puško s seboj. Sin Jože je slišal ropot okoli hiše in šel je gledat za očetom, ker se je bilo, da se mu ne bi kaj zgodilo. Zaslišal je očeta, ki je stal pri hlevu in krčil: »Ti korake

stran, drugače streljam.« 27 letni posestnikov sin Anton Turk iz Dolenje vasi je silil, kakov pravi sin Jože, proti hlevu z batino v roki. Vrtačič je ustrelil najprej v zrak, z drugim strelem pa je pogodil 3 metre stran stojecega Turka. Obstreljeni se je obrnil, napravil 5 korakov in se zgrudil. Njegovi tovariši so ga pobrali in odnesli v sosedno Blažiču, da bi ga prepeljali v bolnišnico. pa so takoj ugotovili, da je že mrtev. Nato so ga prepeljali v četrto ure oddaljeno vas na njegovem dom. Po izjavi Vrtačeve družine so še po tem žalostnem dogodku sili razčašeni fantje v hiši in razbijali po oknih ter jih nekaj popolnoma razbili. Domaci so se v strahu zaklenili v hiši. Danes so Vrtačič artilirali in prepeljali v novomeško zapore, orožniki pa vodijo obsežno zaslišanje.

Voglarjenje je stara navada po delželi, pa bi vendar kazalo, da se to prepove. Kakšne strašne posledice ima voglarjenje, ki je vedno zvezzano z velikim pijačevanjem, dokazuje najbolj gornji slučaj.

Bolezen zagrebškega nadškola

Zagreb, 31. jan. c. Tekom današnjega dne je nadškolska pisarna sprejela mnogo pisem in brzjavk iz vseh držav, kjer mnoge odlične osebnosti sprašujejo za zdravstveno stanje hrvatskega metropolita. Danes je kabinetna pisarna izdala sledeča komunikacija: »Prevzimam g. dr. Ante Bauer je dobro prebil noč. Temperatura nespremenjena. Puls 62 do 88. Objektivno razpoloženje bolnikovo je zadovoljivo. Podpisi: profesor dr. K. R. Radinić, dr. J. Lokhart, profesor dr. V. Pliverić.«

Teroristi

Belgrad, 31. januarja, m. Danes je bil pred Državnim sodiščem za zaščito države zaslišan Gavrilo Jovanović, tretji član teroristične skupine, ki je leta 1932 polagala po Belgradu peklenke stroje. Obtoženec priznava svojo krivdo in je natančno opisal vse zvezne, ki jih je imel z glavnim obtožencem Ljubomcem, ki je pobegnil v inozemstvo. Proces se jutri nadaljuje.

Belgrajške vesti

Belgrad, 31. jan. m. Na novem pokopališču so pokopali danes znane in nadarjenega srbskega romanopisa Branimira Čosića. Pri odprttem grobu so se od njega poslovili zastopniki srbske književne zadruge, Pen-club in uradništvo. »Pravdec.«

Niš, 31. jan. m. Davi je izvala veliko senzacijo vest, da je Bogdan Vidanović, ki je izvršil več gnosnih zločinov v niški okolici, in ki so ga splošno imenovali niški Kuerten, iz

200 prič povabljenih k razpravi proti bivšemu policijskemu kapetanu v Subotici

Okrožno sodišče v Subotici je za prihodnje dan razpisalo obravnavo o veliki in nenavadni korupcijski afери, ki je razburila vso Vojvodino. Glavni junak te afere je Mladen Prodanović, bivši policijski kapetan v Subotici. Prodanović je v preiskovalnem zaporu že od septembra meseca, decembra meseca pa je zbolel ter je sedaj v bolnišnici pod nadzorstvom. Prodanović je ponudil sodišču 200.000 Din kavcije, da bi se mogel braniti iz svobode, toda sodišče je to odklonilo, ker se je razširil glas, da namerava Prodanović pobegniti s svojo ženo v Brazilijo.

Iz belgrajskega »Vremena« posnemamo našlednje zelo zanimive podatke o življenu in delu tega moža. Prodanović je doma iz Arada v Romuniji, v Subotico pa je prišel l. 1919. Ker tedaj ni bilo dovolj šolanj ljudi v Subotici, je lahko dobil službo pisarja pri subotški policiji. Nekaj let je delal in životaril s skromno plačjo kakšnih 800 Din mesečno. Ker pa je bil marljiv in veden uradnik, si je pridobil naklonjenost predstojnikov ter počasi napredoval do konceptnega uradnika in celo do policijskega kapetana. Pa kmalu so se razširili glasovi, da je Prodanović v službi sicer veden, toda s podrejenim osebjem zelo sirov in tudi z občinstvom. Pred nekaj leti se je oznil z neko ločenko iz Sombora ter si takoj na splošno začudenje Subotičanov kupil krasno hišo za 250.000 Din.

V teku let si je Prodanović uredil razkošno stanovanje, kakor pravi romunski boljar. V njegovih hišah je bilo vse, kar je potrebno za udobno življene brezkrbnega bogataša. Njegov vrt je bil eden najlepših v Subotici. Lani so celo govorili, da se je Prodanović že pogajjal za napravo bazena na svojem vrtu iz čistega marmora. O njegovem domu in dragoceni opremi je govorilo vse mesto. Ko pa je Prodanović videl, da se javnost že zanimala za njegovo razkošje in ker je spoznal, da nihče ne more verjeti, da bi si mogel privoščiti kaj takega navadni državni uradnik, pa tudi, če bi imel dvojno plačjo, je pričel govoriti o veliki dedičini, ki jo je prejel. Nekaterim lahkonverzem je pripovedoval celo, da izvira njegova dedičina z Marsa.

Lani pa je Prodanović zbolel ter je bil operiran. Odpoval je k morju, da si popravi zdravje. V tem času je prejel njegov šef, upravitelj policije Aleksander Popović, nekaj ovadb in je na podlagi teh odredil preiskavo.

Občinske volitve v Cezanjevcih

Upravno sodišče v Celju je pod številko A 414, 1933/6 izdalo tole odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vrstile v občini Cezanjeveci, srez ljutomersko-radgonski, se je v volivnem imeniku vpisani Ribič Ivan ml., posestnik v Cezanjevcih, dne 21. oktobra 1933, torej v odprtju roku 8 dni po dnevnu volitev, pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po § 50. zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

»Pritožbi se ugodi in razveljavijo občinske volitve, ravnati nepravilno postopanja volivnega odbora s tem, da se morajo po § 50. odstavek 5. zákona o občinah v mesecu dni od dne prejema te odločbe vršiti nove volitve.

Zoper to odločilo ni pravnega sredstva.

Razlogi.

Pritožitelj navaja več nepravilnosti, ki so se dogodile pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občine, med njimi pa tudi to, da je volivni odbor dopustil, da se je v glasovalni zapisnik kandidatne liste Vunderla Franceta vpisalo 36 volivcev, ki niso osebno prišli na volišče, nego je zanje volil kot pooblaščenec Smolič Stanko, posestnik na Stari cesti št. 73. To postopanje pa nasprotuje

Na podlagi te preiskave je bil hitro aretiran bivši trgovec Josip Deker, ki je bil v zvezi z raznim kupčijam in kapetanom Prodanovičem. Prodanovič se je hitro vrnil v Subotico, da bi rešil, kar se je. Policijska preiskava je trajala skoraj mesec dni.

Obtožnica, ki je naperjena proti Prodanoviču, navaja kakšnih 30 kazenskih dejanj, ki jih je izvršil deloma sam, deloma s svojimi sokrivci. Po večini so to dejanja izsiljevanja in prejemanja podkupnine. Tako je zaplenil nekemu kmetu 60 svinj ter jih hotel dati zaklati. Ko pa mu je kmet po Dekerju poslal 1000 Din, mu je šele dovolil, da jih je izvozil. Prodanovič je svojega sokriva Dekerja vedno ščitil pred državnim tožilcem in sodiščem. Da je Prodanovič aretiral neko žensko in jo izpustil šele, ko mu je plačala 400 Din. Stalno je prejemal znatne zneske od lastnikov raznih zloglasnih hiš v Subotici, ki bi jih moral iz središča mesta prestaviti na periferijo. Od nekega lastnika pa je zahteval celo 5000 Din z grožnjo, da mu drugače zapre hišo. Prodanovič je tudi obtožen, da je ukradel neke akte zaradi nekega obsojenca, ki je mesto 15 dni odedel samo dva dneva kazni.

V zvezi s Prodanovičem je bil tudi subotški tržni nadzornik Štefan Kolar, ki je prav tako izsiljeval od ubogih prodajalcev razne zneske, če mu pa jih niso plačali, jih je zaplenil blago ter jih pretepal. Ako so se prodajalci pritožili pri Prodanoviču, jih je ta nagnal. Prodanovič je dalje predrago zaračunal paeje znake ter je razliko spravil v svoj žep. Nekega kmeta je Prodanovič kaznoval, ker je pasel svinje na občinskem zemljišču, ko pa mu je kmet plačal 1500 Din, so se smele njegove svinje pasti kjerkoli. Za dober denar je bil Prodanovič pripravljen napraviti vsakršne usluge. Obtožen je še raznih drugih korupcionskih kupčej.

Saj je res čudno, da bi mogel Prodanovič iz svojih »prihrankov« kupiti tako veliko hišo, si urediti razkošno stanovanje in še dati neko posojilo 50.000 Din.

Sedaj so v zaporu Mladen Prodanovič, njegova žena Jelena, omenjena Štefan Kolar in Josip Deker ter neki Jovan Župko. Vsi taje krivde ter zatrjujejo, da »se je ves svet zakle proti njim«.

Na glavno obravnavo proti Prodanoviču, za katero vlada sedaj ogromno zanimanje in ki bo 17. februarja, je povabljenih okoli 200 pri-

določilu § 22 banovinske uredbe, po katerem smejo volivci glasovati samo osebno na volišču svoje občine in to ustreno. Pismenega glasovanja s poslabiliha ta uredba in zakon o občinah ne dopuščata.

Upravno sodišče je moralno pritožbi ugoditi, ne da bi se bavilo z drugimi pritožbenimi točkami, ki so podrejenega pomena, in sicer radi tehle razlogov:

Po § 35 zakona o občinah smejo volivci glasovati samo osebno in tudi banovinska volivna uredba le dovoljuje, da sme volivce, ki radi telesne hibe ne bi mogel glasovati na način, ki je predpisani v § 20, privesti pred volivni odbor pooblaščenca, da glasuje mesto njega. Iz zapisnika o poslovovanju volivnega odbora v času glasovanja in iz priloženih pooblaščenj izvira, da je glasoval po pooblaščencu 11 volivcev, ki o sebe niso prišli na volišče. Glasovi teh volivcev so torej neveljavni in njih voštovanje nezakonito. Ta nezakonitost je pa bistveno vplivala na izid volitev, ker znaša razlika med obema kandidatnima listama le tri glasove.

Zato je moralno upravno sodišče odločiti, kakor je zgoraj navedeno.

Celje, dne 19. decembra 1933.

Štirje milijoni v zrak in po grlu

Šoštanj, 30. januarja.

V zrak so šli milijoni! Na ozemlju šoštanskega sodnega okraja so lani pokadili tobaka nič manj kakor za 2,283.088 Din.

Konsum alkoholnih pičev v letu 1933. Prebivalci šoštanskega okraja so v lanskem letu popili 1399 hl vina, 44 hl in 35 l mošta, 107 hl piva, 45 hl in 67 l žganja in likera in 792 hl sadjevca.

Zanimivo je razdelitev po občinah: Šmartno ob Paki (14 gostiln): 212.19 hl vina, 14.98 hl mošta, 8.24 hl piva, 4.70 hl žganja in 81 hl sadjevca.

Topolšica (15 gostiln): 90.48 hl vina, 116 l mošta, 237 l piva, 863 l žganja in 53 hl sadjevca.

Šoštanj mesto (17 gostiln): 483.18 hl vina, 21 hl

in 91 mošta, 32.44 hl piva, 11.51 hl žganja in 226 hl sadjevca.

Šoštanj okolica (9 gostiln): 107.18 hl vina, 7121 mošta, 242 l žganja in 5 hl sadjevca.

Velenje (37 gostiln): 589.41 hl vina, 64.03 hl piva, 22.01 hl žganja in 378 hl sadjevca.

Če bi skupno vsoto spremenili v primerno čeno, bi mogli ugotoviti, da smo poklonili tudi alkoholu okrog 2.000.000 Din.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesa.

Nastanek osončja. Skoraj vedno je bil človek prepičan, da so premičnice — med katere spada tudi Zemlja — otroci Sonca. Ne mislimo pri tem na mitologije, bajke in podobne izraze ljudske domijelje. Nam gre le za znanstveno tolmačenje nastanka našega osončja, za popis in obrazložitev, zakaj in kako se je z Sonca ločila snov, iz katere so vznikle premičnice.

Najnerodnejše je pri tem vprašanje, da ne poznamo tvorb v vesolju, ki bi le kolikaj bile podobne našemu sončnemu sestavu. Razdalja zvezd je prevelika, niti najširji daljnogled ne morejo pokazati tako majhnih teles, kakršna so premičnice.

Ni nam znano, ali je še kje kako osončje ali ne. Tudi ne vemo, ali je nastanek take zvezdne družine reden pojav v vesolju, ali pa posledica srečnega in ključnega. Vsaka razlagava rojstva osončja ima zato nekaj negotovega na sebi — pa tudi več prostosti in samovoljnnosti.

Najresnejše in do nedavna edino teorijo o nastanku osončja, ki je imela največ priateljev, je podal Nemec Kant. Francoz Laplace pa jo je znova ustvaril, poglobil in ji dal znanstveno podlago. Z nekaj besedami povedano, uči tole. Sonce je pred davnimi, davnimi časi zavzemalo ves prostor našega osončja. Imelo je obliko velikanske, vroče, plinaste kroglove, vrtče se okoli osi. Zgoščevala se je vedno bolj in bolj in se zato moralna po fizikalnih zakonih vedno hitreje vrteti. Brzina vrtljenja je nastala sčasoma do take mere, da so se rdenje sredobene sile ločile velike plasti od sončnega ravnika. Ta snov se je združila v kroglo in kroglice, nastal je sestav premičnice v njeni lun. Kolikor je premičnic, toljikrat se je od Sonca odtrgala večja množina snovi.

Udarjem sedanje znanosti pa ta nauk ni dal Laplace, sa se naše osončje ni nastalo na opisan način. Zrušili se je edina resna razloga, ki je skušala pokazati

— Prof. Silvo Breskvar:

Februarsko nebo — Nastanek osolnčja

Ta mesec je za ogledovanje zimskih ozvezdij najprikladnejši. Nizko na jugu se svetlika skrivenostno sovzvezje Sirija, o katerem smo prejšnji mesec obširneje poročali. Desno nad njim žare mogoče zvezde Oriona, razvrščene v pravokotnik. V njegovi sredini so Kosci, tri poštevno stojčeče zvezde skoraj enake velikosti. Golo oko zapazi pod njimi nežen sij, ki pripada znameniti megljenici v Orionu. Njena razsežnost je zelo velika; s svojimi izraslimi očema skoraj vse ozvezdje. Desno nad Orionom so posute zvezde Bika. Najočitnejša je Aldebaran, rdečasta zvezda prve velikosti. Nanjo se naslanjajo Deževnice v obliki brane, bolj proti desni se pa stiskajo Gostosevici. Levo nad Sirijem sameva Prokton v Malem psu, še više pa ležita nebeska dvojčka Kastor in Poluks. Nad nami žari kraljica zimskih noči — Kozica v Kočičaju.

Na vzhodu vlada Veliki lev s Kraljicom (Regulus). Veliki voz se je preseljal na severovzhodno platne in kaže z očesi proti obzorju. Rimsko cesto se vzpenja na nasprotni strani severnega tečaja preko Kočičaja nad nami in se spušča skozi Velikega psa pod obzorje.

Merkur, najmanjši in najhitrejši od osončja, se pokaže po 10. februarju na jutranji strani pred sončnim vzhodom. Včernico nebo je zgubilo najlepši dramatični — Včernico. Tudi ta bo drugovala jutranjem nebu. Jupiter v Devici vzhaja par ur pred polnočjo. Mars v Saturna ne vidimo, ker sta preblizu Sonca.

Popoln sončni mrk v naših krajih ne bo viden.

Sem in tia po Zagrebu Zagrebške zanimivosti

V nedeljo so se pa postavila naša dekleta. Polna je bila dvorana, zato pa so tudi imele pogum. Predstavljala je namreč deklica Marijina družba igro »Prisegam«. Dalio bi se morda v kaki stvari kaj izpopolnit, a dejstvo je, da so igrale kar dovršeno, kolikor je le kdo mogel pričakovati. Sempatija ni bilo dosti močnega glasu, tudi šminke bi mogle efekt podprtati, pa to gledalec ni kaj motilo. Pred predstavo je družbeni voditelj p. Janeš s toplimi besedami pozdravil častne goste in gledalce. Med njimi smo videli tudi jezuitskega provinciala p. Juriča. Prireditev je bila obogatena tudi z dvojno deklamacijo.

Slomškovo prosvetno društvo je v svoj program sprejelo prireditev jezikovnih tečajev, in sicer za nemški, francoski, po potrebi tudi angleški, italijanski in esperantski jezik. Kdor bi imel za to kaj zanimanja, naj se oglaši z dopisnico na naslov Slomškovo prosvetno društvo, Masarykova 10.

Zadnji tedni so prinesli mnogo zanimanja za slovensko petje v Zagreb. Cerkvenemu zboru so se priglasili nekateri novi glasovi, prof. Grbec pa je pričel intenzivno z delom povečanja otroškega pevskega zborja, ki daje lepo nade za bodočnost.

Delavska zadružništvo v Tržiču

Tržič, 30. januarja.

Usnjarska in čevljarska zadružna »Runo« je imela v nedeljo svoj redni letni občeni zbor, ki je zaključil njen devet poslovno leto. Ta domače delavske podjetje od leta do leta bolj napreduje, počasi sicer, a vendar vidno. Res da obračun ne izkazuje posebnega čistega dobitka, a zadružna je ob teh razmerah lahko vesela, da ni izgube. V preteklem letu se je celokupen obrat preselil v lastne prostore, kjer je pa bilo treba prej popraviti, kar je seveda precej stalno. »Runo« je sedaj v lastni prostorni tovarni, kjer se bo lahko se razmahu. Trenutno zaposluje 53 članov, ponuja pa sedno novi, pri katerih je na delu, saj delajo sedanji delavci samo po sedem ur dnevno. Poleg ovčin, ki je glavni izdelek zadružne, so bili tudi številni čevljarski, ki jih je na delu treba prej popraviti. »Runo« je v zadnjem času zelo razvila vse možnosti, da bo do tega drugega gostovanja v doglednem času tudi prislo.

T. P.

Bolgarsi pevci v Belgradu

V nedeljo je v Belgradu nastopil sofiski pevski zbor »Gusla«, za katerega je bilo zadnje dni velikansko navdušenje. Program je bil sestavljen večinoma iz narodne pesmi. Z originalnimi kompozicijami so bili zastopani le Rajssiger (»Olaf Trigvason«), Stajnov (»Skrivnost Strune«, »Konjeniki«) in pa Zarov (»Ej uhujem«). Obdelave narodne pesmi pa so dali predvsem Dobri Hristov, P. Stefanov, Behterov in Stajnov. Bolgarska pesem je bila navrnost užigala. Sicer je pa močni zbor (moški) v enotnih bolgarskih narodnih nošah s sijajno umetniško interpretacijo priznana v polni meri zasluzila. Dirligral je umetniški vodja »Gusle« vsečilični profesor Asen Dimitrov. Z več strani je bila izražena želja, da bi zbor »Gusla« drugič prisel predvsem z umetnim programom ter nam pokaz

Znižane vožnje na železnicah

Le na progah, kjer konkurira o avtobusi

Belgrad, 30. januarja.

S 1. februarjem stopijo v veljavo na jugoslovenskih železnicah posebne znižane vozne cene na osebnih, potniških vlakih in naši državi. Prometno ministrstvo je uvelodilo to znižanje iz konkurenčnih razlogov na vseh progah, ob katerih je vpeljan pravni avtomobilski promet.

To znižanje velja za relacije, ki so navedene v posebnem spisku in to od 1 do 60 km razdalje za področja belgrabskega, zagrebškega, ljubljanskega in subotskega pokrajinskega železniškega ravnateljstva. Sarajevsko ravnateljstvo je izvezlo, ker tam so prometna sredstva še v razvoju.

Konkurenčne cene veljajo za vse potniške vlake predpisanih razdalj za II. in III. razred ter znašajo:

	II. razred	III. razred
1—5 km	2.—Din	1.50 Din
6—7 km	2.50 Din	2.—Din
8—9 km	3.—Din	2.50 Din
10—11 km	4.—Din	3.—Din
12—14 km	5.—Din	4.—Din
15—17 km	6.—Din	5.—Din
18—20 km	7.50 Din	6.—Din
21—23 km	8.50 Din	7.—Din
24—26 km	10.—Din	8.—Din
27—30 km	12.—Din	9.—Din
31—35 km	15.—Din	10.50 Din
36—40 km	18.—Din	12.—Din
41—45 km	21.—Din	13.50 Din
46—50 km	24.—Din	15.—Din
51—55 km	27.—Din	16.50 Din
56—60 km	30.—Din	18.—Din

V področju ljubljanskega železniškega ravnateljstva veljajo te cene, na podlagi kilometrske razdalje za naslednje proge (in seveda za vse vmesne postaje v teh relacijah):
Ljubljana gl. kol. do Zaloge, Tržiča, Kamnikska mesto, Grosuplje in Velike Laže;
Ljubljana dol. kol. do Velikih Lašč;
Celje do Šmartna ob Paki;
Slovenijsogradec in mesto do Dravograd-Meže in Šoštanj, Topolšica;
Maribor gl. kol. do Št. Ila, Ruž, Hoč, Orehove vasi, Slinice, Rače-Frama, Slovene Bistrica in Slovene Bistrica mesto, Slovenski Konjci, Hajdine in Ptuja.

V področju zagrebškega železniškega ravnateljstva:
od Zagreba gl. kol. in Zagreb-Save do Savski Marof, Sutla, Dobova, Brežic, Zlatar-Bistrica, Sv. Klar, Odre, Velike Gorice, Turopolja, Gornji Stubica, Čulinca, Sesveta, Dugosela itd.;
od Zaprešića do Dobova, Brežic, Savskega Mafra, Sutle itd.;
od Zagreba gl. kol. in od Zagreba-Save do Ivance (II. razred 51 Din, III. razred 39 Din); do Lepoglave (II. razred 54 Din, III. razred 41 Din); do Golubovca (II. razred 54 Din, III. razred 41 D.);
od Zagreba gl. kol. do Petrinje (II. razred 33 Din, III. razred 21 Din); Gline (II. razred 42 Din, III. razred 30 Din); Topusko-Toplisc (II. razred 45 Din, III. razred 33 Din) itd. — §—

Zagrebški nadškoj zbolel

Iz pisarne hrvatskega metropolita zagrebškega nadškofa je bil izdan 30. januarja naslednji komunikat o zdravstvenem stanju prevzv. gosp. dr. Antonia Bauerja:

Previšenih gospod nadškof dr. Anton Bauer je zbolel v noči od 21. na 22. januarja. Podpisani so imeli 22. januarja konzilij in so ugotovili vnetje žolčnega mehuria, ki draži tudi sosednje organe. Dosedanji potek bolezni kaže tendenco izboljšanja. Temperatura 36.5 do 38, žila 76 do 88. — Prof. dr. K. Radoničić, dr. J. Loher in prof. dr. V. Pliverić.

Nj. Vel. kralj je bil obveščen o bolezni previšenega nadškofa dr. Antonia Bauerja. Odredil je, da ga v njegovem imenu obiše ban g. dr. Ivo Perović in da mu vsak dan poročajo o stanju bolezni.

Državno prvenstvo v Planici

Posebni vlak, ki bo vozil v nedeljo iz Ljubljane v Planico, bo vozil kot pospešeni osebni vlak in bo postal samo na glavnih postajah, to je Škofta Loka, Kranj, Radovljica, Lesce in Jesenice. Vlak bo vozil potnike za Kranjsko goro in Planico. Vozni listek stane Din 28 plus vstopnica k prireditvi Din 10, tedaj skupno Din 38. Vozne listke prodajajo obe biljetnici Putnika v Ljubljani in pa sportne trgovine A. Gorec, Predalič in Kolb in Alpina. V nedeljo bodo dopoldne in popoldne skakanke tekme v Planici z že znano mednarodno udeležbo. Po vsej verjetnosti bodo doseženi rekordni skoki. Vreme je v Planici sijajno, jasno, temperatura še vedno pod ničlo in obilo snega. — Tekmovalci prav pričakovanje, da imajo pravico do »Slovenec« smrino-nezgodne podpore samo oni p. n. narodeniki, ki imajo narodenino plačano vedno vsaj en mesec naprej.

Položnice

dobe v današnjih številki »Slovenec« oni p. n. poštni naročniki, ki jim je z dneum 31. januarja potekla naročnina ali imajo še kaj zastanka za prejšnje mesec. Vljudno prosimo vse prizadete, da se poslužijo položnice takoj v prvih dneh februarja, da bo mogoče zagotoviti redno prejemanje lista. — Pri tej priliki ponovno opozarjam, da imajo pravico do »Slovenec« smrino-nezgodne podpore samo oni p. n. narodeniki, ki imajo narodenino plačano vedno vsaj en mesec naprej.

Koledar

Cetrtek, 1. februar: Ignacij (Ognjevlav). Škof mučenec. Ta mesec naraste dan 9 ur in 26 minut za 1 ura 26 minut na 10 ur in 52 minut.

Osebne vesti

= Poročil se je 31. januarja v Marijini cerkvi pri o. franciškanih v Ljubljani gosp. Joško Nahar, preg. fin. kontrole na Jezerskem, z gospodino Angelico Virnikovo iz ugledne rodbine v Kokri pri Kranju. Obilo sreč!

= Izpit za pekarskega mojstra je napravil včeraj v Ljubljani pred izpravevalno komisijo 7bornice pa trgovino, obrt in industrijo gosp. Jožef Resman iz Zgoš, okraj Radovljica. Iskreno čestitamo!

= Vpokojeni so višji voj. kapelnik III. razr. Ivo Muhič; nižja voj. uradnika I. razr. topniško tehnične stroke Leo Gregel in Peter Čorak; inž. major tehnične stroke mornarice Teodor Fedran in nižji voj. tehnični uradnik II. razr. tehnične stroke mornarice Vekoslav Jereb.

= Imenovani so za upravnika dravske stalne vojne bolnišnice sanitešni podpolkovnik dr. Lujo Debeljak; za sanitetnega referenta povestiva dravske dv. oblasti san. podpolkovnik dr. Živko Stojaločič; za vršilca dolžnosti šefa oddelka za notranje bolezni dravske stalne voj. bolnišnice san. kap. I. razr. dr. Aleksander Žigan in za upravnika matricke začasne voj. bolnišnice san. major dr. Ilijia Iličkovič.

Ostale vesti

= Inserntni oddelki v naši upravi ter v naših podružnicah bodo na praznik dopoldne odprti od 9—11 ter na razpolago centrim za inserentom.

= Zgodovinska sekcija Muzejskega društva za Slovenijo prosi vse svoje člane-zamudnike, da poravnajo vso naročino za »Glasnik« do letnega člena 1933, ki je izšel v decembra. Odbor Zgodovinske sekcije je storil vse, da bi bil ta letnik kar najboljši; zdaj pa ima zbranega že mnogo novega zanimivega gradiva in hoče izdati XV. letnik še pred poletjem. Ker pa je to zdrženo z velikimi stroški, prosi, da se vsi zaostanki čimprej nakajo in sicer — v smislu sklepov občnega zbornika — po položnicah Zgodovinske sekcije (četrčen. št. 11.537) in ne več po položnicah Muzejškega društva, ker to znatno otežkuje poslovanje.

= Proti zaprtju in hemeroidom, motenju v želodcu in črevih, oteklini jeter in vranice, bolečinam v hrbitu in križu, je krasno sredstvo naravna »Franz-Josef« grenčica, večkrat na dan zavžita. Zdravniške preizkušnje pri obolenjih spodnjih delov telesa so dogname, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo razkravajoče in vselej milo odvajalno.

= Izletna potovanja z luksuznima parnikoma na dva vijaka »Karadjordje« in »Jugoslavija« iz Gornjega Jadrana vzdolz Dalmacijo do Grške. Potovanja trajajo 10—11 dni. Potnika parobroda »Karadjordje« in »Jugoslavija« nudita komfort, lepe in udobne dvorane, obširne in zračne kabine, velike palube za šetanje itd.; brivnica in kopalnica stoji potnikom na razpolago. Priznano odlična kuhanja in prvorazredna posrežba. Cena je od 2000 do 3600 Din oziraje se na polozaj kabine. Prvi izlet se vrši na Veliko noč z odhodom iz Venecije dne 29. marca ali iz Sušaka 30. marca. Informacije, prijave, nabava valut pri Putniku, Maribor, Aleksandrova 35. Tel. int. 21—22.

= Razpisano meso rudarskega inženjerja. Kralj, banska uprava moravske banovine je zbranila nadaljnjo zapošljitev inozemskega rudarskega inženjerja v premogovnemu Lignitu v Zaječarju, zato naj brezposejni rudarski inženjerji ali oni, ki želijo premeniti mesto, stavijo svoje ponudbe. Zaječarskemu industrijskemu društvu v Zaječarju, obenem pa o tem obvestijo sekcijo. Sekcija Ljubljana, dnu potrjuje rudarskih in topiln. inženjerjev.

= V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 9 od 31. januarja je objavljen »Pravilnik za izvrševanje zakona o naseljevanju južnih krajin z nujgovimi izpremembami in dopolnitvami«, dalje »Ratifikacija mednar. konvencije o fiskalnem režimu tujih avtomobilskih vozil po Spaniji, Švedski in Italiji. — Pripstvo Irskih konvencij o fiskalnem režimu tujih avtomobilskih vozil. »Ratifikacija konvencije za izenačenje neka-

terih predpisov o prometu po zraku po Vel. Britaniji, Sev. Irski, Italiji in Mehiki. »Ratifikacija mednar. konvencije za izenačenje nekaterih predpisov o prometu po zraku po Holandiji. »Konvencija za izenačenje nekaterih predpisov o mednar. prometu po zraku in zaključni zapisnik — ratifikacija Nemčije in izjava Španije. »Objava o sklicanju banskega sveta dravske banovine na peto redno zasedanje. in »Razglas o razpisu novih volitev občinskega odbora za občino Motnik. —

= Pri nagnjenju k maščobi protim sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz-Josef« grenčica delovanje želodca in trevesa in trajno pospeši prebavo.

= Rodomejska žrtv. Pišejo nam: Nekje smo čitali pod naslovom »Alkohol in njegove žrtve« o nekem gostilniškem pretepu, ki je bil baje v Radomljah v nedeljo 21. januarja. V gostilju da so prišli fantje iz Rov, za njimi pa kar 30 Radomljov očividno v namenu, da se stepejo. In so čakali na preprič tja do 22, potem pa da so se le stepili in prizadejali nekemu kar 70 udarcev, ki jih je baje v bolnišnici podlegel. Zjutraj ob pol 5 pa so ga menda dala v sv. olje. Tako nekako se glasnotica, ki je bila priobčena 9 dni po dogodku in ki je zelo razburila radomljanske lante. V resnici je bila pač stvar tako, da je v običajnem fantovskem obračunavanju nekdo odnesel par udarcev preveč in ker je to bil obolečen in ternal, da bo umrl, so okrog pol polnoči poličali duhovnika. Fant je pozneje iskal pomoči v ljubljanski bolnišnici, odkoder se je že vrnil domov.

= Unska proga se bo gradila čez Knin. Iz Banjaluke poročajo, da so pri Mrkonjič-gradu pričeli s trasiranjem proge do vasi Trubar. Dela vrši družba, ki je dobila koncesijo za gradnjo unske proge, kar je izvajalo v gospodarskih krogih velik interes. Po tem namreč sklepajo, da bo šla unska proga direktno na Knin in ne na Zrmanjo, kakor so prvočno namerali. Načrt se je spremnil zaradi elementarnih neprilk, zaradi katerih trpi Zrmanja in ki bi ovirale reden promet.

= Požar v kinematografu. V Novem Sadu je te dni pogorelo do polovice kino Korzo. Ogenj je nastal v operaierski kabini k sreči v času, ko je bila dvorana prazna. Gasilec, ki so hitro prišli na kraj nesreče, so požar lokalizirali. Škoda znaša 150.000 Din in je krita z zavarovalnico. Gasilec so že na licu mesta ugotovili, da v času, ko je izbruhnil ogenj, operatorja ni bilo v kabini.

= V Zagrebu je 1. januarju izginilo 16 oseb.

Po podatkih zagrebške kriminalne policije je meseca januarja izginilo iz Zagreba neznanih 16 oseb, 12 moških in 4 ženske.

Od teh pa se je žrnilo 5 moških in 3 ženske. Načrt gre za prepir med možem in ženo, nakar eden ali druga

= Milijonska škoda zaradi ognja. V veliki sušni trgovski hiši Kurtiš je te dni nastal požar, ki pa so ga gasilec pravodano lokalizirali, vendar je kljub temu povzročil okrog milijon dinarjev škode.

= Lastno stanovanje lahko kupite v solastnini v stanovanjski hiši! — Ponudbe sprejema: »Stavbna zadruga«, Ljubljana, poštni predel 307.

Ptuj

Dobrota je sroča. Vest, ki smo objavili pod gornjim naslovom v torkovi številki, izpopolnilo v toliko, da je ugotovljena istovetnost onega človeka, ki je pod krsko brezposelnost okradel posestnika Jožeta Kranjca v Lancovivesi in mu odnesel nad 3000 Din gotovine. Tatu sicer še niso prijeli, vendar pa je preiskava dognala, da je identičen z nekim mladoletnikom z Gorenjskega vrha. Je znan grešnik in je bil že od okrožnega sodišča v Mariboru kaznovan na 18 mesecev ječa, iz katere je bil sele pred kratkim izpuščen. Po izvršeni tativini pretekel soboto, jo je mahnil naravnost v Ptuj, kjer si je nakupil za ukraden denar oblike, perilo in obuvilo. Preoblekel se je v hlevu neke gostilne v Ptuju, potem pa izginal neznanom kam.

Orožniki iz Sv. Urbana so odvedli v zaporek okrajnega sodišča v Ptuju nekega posestnika J. H. iz Derstelje. Obdolžen je nebotro tativin oblike, denarja, svinj, divjadi, posebno srn in srnjakov. Aretirani je mož posestnike, ki je bila pred nedavno obsojena od okrožnega sodišča v Mariboru radi uboja prežitkarja Jožeta Petka na 4 leta težke ječe. Več njegovimi pajdaševi, ki so v zvezi z njegovimi tativnimi, je tudi že pod klučem.

Narodna odbrana v Ptuju je imela preteklo soboto svoj občni zbor v prostorijah Narodnega doma. Nastopilo je več govornikov, ki so tolmačili smernice te organizacije. Pri volitvah je bil izvoljen po večini star. odbor.

Kamnik

Priravce za sprejem koroških pevcev. Že prva vest, da pridejo v Kamnik koroški pevci, je zbulila v vsem okraju veliko pozornost. Predstavniki kamniške javnosti so imeli že več sej, da se prigovorijo o organizaciji te lepe pevske prireditve, ki je dvignila po koncu ves Kamnik, da se dostojno oddolži koroškim gostom, ki so leta 1894 pripravili kamniškim pevcom takoj velike uspehe. Za koncertki bo v dvorani gasilnega doma, se dobre vstopnice že predprodaji v igrovini Slatnar, kjer naj si jih obiskovalci z dežele pravodano zagotovijo. Nad polovico vstopnic je že razprodanih.

Radio

</div

Nemški katoličani in sterilizacija

V čem je Hitler popustil?

Hitlerjevski »Der badische Beobachter« poroča: Kakor je »oročal že »Führer«, se je 20. januarja vršil v Freiburgu razgovor, katerega sta se udeležila za katoliško cerkev nadškof dr. Burger in generalni vikar dr. Rösch, badensko vlado je predstavljala referenca za katoliško vero dr. Grüninger.

Glede zakona o sterilizaciji je nadškof izjavil, da je njegova dolžnost, da opozori vernike na pa- peževo encikliko o krščanskem zakonu (Custi Conubii) od 31. decembra 1930 in na stališče, ki ga je cerkev zavzela glede sterilizacije. Posebno mora opozoriti katoličane, da njim ni dovoljeno predlagati sterilizacije za se, kakor tudi ne za druge ljudi. Vendar je nadškof glede na pravilnik z dne 5. decembra 1933 o zakonu, ki je vpeljal sterilizacijo z namenom, da bi se omejile nevarne dedne bolezni, in ki je naložil zdravnikom dolžnost, da dedno bolne javijo, izjavil, da to dolžnost katoličani lahko mirno izpolnijo, ker ni nasprotna verskim načelom. Zdravnikom je z izrečnim zakonom naložena dolžnost, da svojemu šefu čimprej javijo vsak primer dedne bolezni. Predlagati sterilizacijo pa so v smislu zakona dovolili samo zdravnikom, ki so v službi. Nadškof je poleg tega prosil, naj bi

pri sterilacijski operaciji ne sodelovale katoliške sestre. Predstavnik vlade je to prošnjo predložil vladni in jo tudi zagovarjal. Med razgovori je predstavnik vlade prišel na dan z raznimi pritožbami proti katoliški duhovščini. Z nadškofom je prišlo do sporazuma glede premestitve nekaterih duhovnikov.

»Katholische Korrespondenz« dostavlja temu
Od pristojne cerkvene strani opozarjajo k temu
dopolnilu, da je bilo med vsem razgovorom kato-
liško stališče glede sterilizacije zopet poudarjeno.
Nadškof je pri tem opozoril, da je osrednja vladavina
pri pogajanjih pristala na koncesije katoličanom
glede sterilizacije. Tako se na primer bolniki, ki
ostanejo v zavodih, ne bodo sterilizirali. Pri ste-
rilizaciji se bodo uposebljali zdravniki, ki so tud
v svoji notranjosti prepričani, da je zakon upra-
vičen. Nadalje ne bodo sodelovale sestre pri ope-
raciji. Osebe, ki so bile obsojene na sterilizacijo,
se ji lahko odtegnejo s tem, da gredo v kak zavod.
Glede dolžnosti, da se bolniki z dedno boleznično
morajo naznaniti, je bilo dogovorjeno, da ta dolž-
nost še ne pomeni sodelovanja in da radi tega ne
s katoliškega vidika prepovedana. Katoličanom pa
ni dovoljeno, da bi stavili predlog za sterili-
zacijo.

K obisku bolgarskega kralja Borisa v Bukareštu. Kakor nam kaže slika, je bil kralj Boris sprejet z vsemi častmi. Na desni bolgarski kralj, na levi kralj Karel.

Iz pravljične dežele Abesinije

Posvetitev prekrasne katedrale v glavnem mestu

Pred nedavnim je bila v glavnem mestu Abesinije, v Addis Abebi, posvečena mala, a nadvse lepa katedrala, ki je zgrajena iz opeke in rezanega kamna in za katero je Papež Pij XI. prispeval skoro celo vsoto, ki je bila potrebna za njeno zgraditev. S tem veličastnim dogodkom se je najlepše zaključila zanimiva epizoda iz modernejšega misijonskega življenja:

Bilo je pred 52. leti, 1881, ko se je v angleški Somaliji izkral francoski kapucin Jarousseau in po dolgem, čez mesec dni trajajočem naporjem potovanju je prispel v Abesinijo. Tu se je začela zanj trnjeva pot misijonskega dela, ki je bilo često prekinjeno zaradi preganjanj. Misijonar je živel celih 20 let kot pravi puščavnik, da bi z lastnim zgledom pokazal Abesincem svetul lik kristjana. Na ta način si je polagoma pridobil zaupanje ljudstva, a tudi na cesarskem dvoru so ga zaradi njegovega uprav svetniškega življenja imeli v veliki časti. Tako je postal celo učitelj cesarskega princa, sedanjega cesarja Tafarija, ki je iskren prijatelj svojega osivelega učitelja, misijonskega škofa.

To prijateljstvo abesinskega kralja do škofa Jarouseau-ja se je posebno prisrčno pokazalo o priliki posvetitve nove katedrale. Na predvečer te glavnosti je dobil sivolasij škof od svojega kraljevskega prijatelja dragocen križ s slednjim pismom: »Velečastiti, jutri pri velikem

svečanosti posvetitve Vaše katedrale naj mene zastopa ta križ. »Mogoče ne bomo nikoli zvedeli, toda predstavljamo si lahko, kakšne misli so navdajale v borbi in odpovedi ostarelega junaškega borcev, ko je naslednjega dne ob olтарju upiral pogled v Križanega na razpelu. »V tem znamenju bož zmagal — s samoodpovedjo, z žrtvovanjem samega sebe za telesni in duševni blagor množice vernikov, ki jim je varuh in pastor.

Sicer je kralj naslednjega dne poslal k svecanosti kot zastopnika svojega nečaka, toda križ bo ostal trajen spomin na ta znameniti dogodek in visi v svetišču poleg bronaste plošče, ki jo je upokojeno dozvilično Rimske XI.

kjer je ovekovečena darežljivost Pija XI.
Od 13 milijonov prebivalcev Abesinije prispada skoro večina h krščanstvu že od 4. stoletja sem, ko je sv. Frumencij oznanjal v deželi krščansko vero. Žal pa se je dolgo ljudstvo zapeljati po egiptovskih monofizitih (krščanske verske ločine) in je pretrgalo vezi z Rimom. Mala četica 15.000 katoličanov izhaja predvsem iz enega milijona poganov, ki so v cesarstvu. Približno 20 misijonarjev-domačinov pripada dolga leta kasneje dolga stična obdobja.

Pokrajinska slika Abesinije je silno zanimiva in sliči v marsičem Švici, zato so jo raz-

ico.

Če pogladiš mezga z električno

Iz Amerike poročajo, da so nedavno hoteli³ v St. Johnu naložiti 54 kanadskih mezgov na parnik, da bi jih odpeljali v Evropo. Kupila jih je italijanska armada, ki hoče polagoma svoje trenake konje zamenjati z mezgi, ki so bolj vztrajni. Italijanska vojska rabi 20.000 mezgov. Toda vkratki mezga na ladjo ni malenkost; saj je znana njegova trma. Gledalci so se čudili, kako se je mornarijem posrečilo spraviti na ladjo mezge tako hitro, to je v dobrih desetih minutah. Na pomoč je prišla zopet moderna tehnika. Eden izmed priganjačev je imel nenavadno palico. Ta je bila zvezana s stikalom na električni tok. Ko se je mezeg upiral, ga je priganjač nalahno pogladil s čudovito palico po skoku in mezeg je kakor divji zbežal na ladjo. Električni tok je namreč imel na meza čudovit učinek. Med mezgi je seveda nastalo silno ogorčenje.

Arhiv ali muzej slovanske

V Slovanskem institutu v Pragi, katerega delavnost se je doslej omejevala na zgodovino in filozofijo, je prof. N. L. Okunjev predaval o arhivu slovanske umetnosti v Pragi. Predlagal je, naj bi se ustanovil takšen arhiv. Prof. Okunjev je poudaril, kako je potreba, da se slovenska vzajemnost in medsebojno spoznavanje slovanskih narodov nasloni na duhovno stran. Po njegovem mnenju likovna umetnost v tem pogledu lahko več storiti kakor leposlovje in glasba. Res je, da poznamo posamezne dobe in velike umetnike slovanskih narodov, toda to znanje bi bilo treba sistematično poglobiti. Kako naj se to storiti? Znano je, da so strokovni listi manj razširjeni, zato bi moral dnevni tisk sodelovati. Poleg tega je treba prirejati predavanja, razstave in izdajati razne publikacije. Zanimivo je bilo poglavje, v katerem je profesor Okunjev pripovedoval, kakšne uspehe je imel delom, ki se ga je lotil sam na svojo roko. Glavno vlogo pri pospeševanju poznavanja umetnosti mora prevzeti arhiv slovanske umetnosti, ki bi zbral najraznovrstnejše zbirke originalov, umetniških reprodukciij, fotografij ter umetniško leposlovje in življenjepisce umetnikov. Takšen majhen arhiv je prof. Okunjev sam zbral v zadnjih dveh letih. Začnemal se je za to idejo na Poljskem, v Jugoslaviji in med russkimi izseljenici. Povezd so mu kaj radi pomagali. Slovanski umetniki so mu kaj radi poslali svoje originale ali reprodukcije. Profesorjeva zbirka je že tako velika, da bi bili potrebeni zanje

posebni prostori.
Med razpravo je nekdo sprožil predlog, naj bi se v Pragi osnovala mesna galerija, ki bi se lahko spojila z arhivom slovanske umetnosti. Ob zaključku je znani slavist prof. Murko stavil predlog, naj se v Pradi osnuje muzej slovanske umetnosti.

Poglejte tu sem, moj ljubi zet. Vsa ta dežela
kamor seže oko, je moja.

»Upar. da niste kratkovidni, moj ljubi tast.«

Madjarka Rotter-Szollas je na mednarodnih tekmah v Pragi dosegla prvo mesto za domačje v dveh.

KULTURNI OBZORNIK

Obisk pri Jaru Hilbertu v Jeruzalemu

V Jeruzalemu je vedno kaka razstava. Arabci in Judje si pravljajo značaj domačinov, in skušajo vtisniti deželi pečat svoje kulturnosti. Narodnostni boj sega, žal, že na vsa polja. Zato povsod zastoj in ohromelost. Ko je z druge strani tudi še vse v povoju. Če na političnem toršču zmagujejo Arabci, prvačijo brez dvoma v kulturi Judje. Tudi bo težko reči, koliko je pristno svojske, judovske kulture, in koliko je je vnesene iz zapada, od koder so se od vseh vetrov vsehki v svojo obilježeno domovino. Dozdaj vsaj prevladuje povsem zapad, tudi v umetnosti.

Obiskal sem Hilberta na njegovi razstavi, da mi kaj pove o svojem življenju, o svojem umetniškem delu v solnčnem Egiptu, o svojih nazorih, o svojih načrtih. Sedli smo k čaju, pri katerem nam streže njegova gospa — tudi ona se šteje med Slovence — srečni, da smo se našli kar trije, skoro edini Slovenci v sv. deželi. Čaj je kar »brez vsega«. Hilbert ne piše in tudi ne — kadi. Pa v Egiptu!

Dovolite nekaj vprašanj. Gotovo bodo tudi druge v domovini zanimala vaša umetniška pot. Kdaj ste začeli pravzaprav z umetniškim delom? Kak vpliv je imela na vas šola, pred vsem Praga?

»Mogoče vas bo zanimal moj začetek. V tretjem razredu ljudske šole v Ljubljani smo risali črešnje, jaz sem pa najbrž nariral krompir, ker se spominjam, da je učitelj razstavljal moje črešnje — meni v sramoto, sošolcem pa v pojasnilo, da se tako risati ne sme. Prelom je prišel nedavno na srednji šoli. Čez noč sem postal prvi v risanju. V svojem 16. letu sem že slikal po naravi, in marsikatera slika iz tiste dobe »didi«, še danes hišo moje matere v Trnovem v Ljubljani. Z resnično umetnostjo sem pa začel šele po svetovni vojni, ko sem stopil na visoko slikarsko šolo v Pragi. Moj glavnji učitelj je bil prof. Thiele, ki je začetal že marsikateremu Slovenscu pot. Vpliv njegove pedagoške umetnosti na moj še neizšolan talent je bil močan, in sem zapustil šolo kot tipičen učenec Thieila. Nato je nastala v meni precejšnja nesposobnost, ker sem se nisem vedel odločiti v kaosu modernizma.

A zakaj ste šli v Egipt? Kako da Vas je Orient tako priklenil nase? S čim Vas umetniško zadovolji?

Nekega zimskega dne, ko me je pošljeno zedlo v duši in telesu, sem se nenadoma odločil, da odpotujem. Kamorkoli. Le v Pariz, ideal vseh umetnikov, ne. Zato v čisto nasprotno stran. Izbral sem Egipt. Strašno presenečenje. Prekmalu sem spoznal, da ničesar, kar mi je dala šola, ne morem uporabljati v Orientu. Pozabiti sem moral vse in začeti znova. Kako naj prenesem to luč solnca, ki ubija slikol. Skoro dve leti sem samo študiral. Začel sem z risbo. Vse sem moral risati, ker po mojem mnenju se da izraziti Egipt samo v risbi. Po tem zaključku sem ostal v Egiptu. Tam sem se nato umetniško prerodil. Tam je moja umetniška domovina. Tam sem se našel. Tam sem se poglobil v misticizem stare egipčanske umetnosti, v neskončnost puščave s primitivnim človekom, ki jo ozivlja. Vse to me je priklenilo nase. To me je ustvarilo.

Za kakšnimi smotri gre danes Vaše umetniško hotenje? Kako gledate na moderno in na struje zadnjih let?

Iščem popolnosti. Ne popolnosti v smislu točne kopije prirode. V vseh svojih delih iščem ključ do skravnosti narave, nje duše, nje božanstva. Skusam ustvariti harmonijo med svojo impresijo, ostajajoč zvest prirodi. S takimi stremljennimi smatram moderno slikarstvo za bolezni, za kugo, ki se je razlezla po vsem svetu. Bilo je res nekaj talentiranih, ki so skušali ubrati nova pota. Za njimi pa se je zgornila lavina nezmožnih, ki niso razumeli, kaj delajo. Delali so tako samo zato, ker je bilo lahko; še je bilo pa nerazumljivo, je bil pač gledalec neumen.

Prepričan sem, da se v kratkem vrne zopet realizem. Ljudstvo je že utrujeno, gledati slike s poahljenimi proporcijami in nevečno risbo. Moderno slikarstvo bo pač ostalo v dekoraciji, pri lepkah...«

Ko ste se kot zrel in v tušini priznan umetnik spet znašli v domovini, kako Vam je odjeknila v duši?

To je težko povedati. Ko sem se po šestih letih prvič vrnil v domovino, sem šel tako rekoč samo na oddih. Nisem iskal vezi z umetniki. Videl sem pa, da gre še vse v moderni smeri naprej. Lepa je naša domovina... A ko sem se naskrbljala srežega gorskega zraka, sem začel zopet po puščavi...«

Pa vendar, kako sodite vsaj iz daljave o slovenski upodbajajoči umetnosti? O naših mlajših in najmlajših?

Mislim, da preživila slovenska umetnost še vedno težko krizo, ki jo je marsik drug narod že prebolel. Kot vidim po preprodukcijsah, so naši mlađi še vedno v modernizmu, ki ne pove in ne izrazi nič novega. Malo skrivljene noge, poahljeni roki, deformatirani prsti, glava nemogoče nagnjena; to predstavlja — bolest ali radosť ali vse, kar napišete pod sliko. Slika se tako ker je moderno. Kar kosajo se med seboj, kdo bo na sliškal bolj nemogoči stvar. Drugim spet manjka samostojnosti; šola jim je v krvi in se je poslužujejo enostavno vsepošvod, pa naj slikajo sever ali jug, zahod ali vzhod; vse je, kot njih rodna vas. Potem pa godrnajo na ljudstvo, da ne razume in nič ne kupuje. Naj dado narodu prave umetnosti, pa ne bodo lačni. Sicer pa ne pritiče meni, da presojam te stvari...«

Kaj pa Vas je privelo v Palestino? Kam uvrščate svoja palestinska dela v razvoju svoje umetnosti?

Lansko leto sem kot površen turist prepotoval sv. deželo in se mi je zdele tako bogata na lepoti, da sem se letos vrnil na daljše študijsko bivanje. Slikal sem mnogo. V petih mesecih sem naslikal nad 60 slik, olje in akvarele, pa nisem izčrpal niti stotinke tega, kar ta dežela nudi. Mislim da sem se približal še bolj prirodi kot v Egiptu. Ne maram goljufati prirodo, a sem moderen v izražanju, v tehniki. Iščem vedno novih poti, novih sredstev, nove tehnik za izražanje. Drugač slikam olje kakor ciprese, drugače pesek ali kamene, drugače nebo ali gorove. Za starca uporabljam drugo tehniko kakor za mlado ženo ali otroka. Beduinski abajo slikam z drugimi sredstvi kakor gospodski kumbaz. Vedno pa ostajam zvest prirodi in njeni duši, ki se tako tesno druži z našo dušo.«

In kakšni so Vaši načrti za prihodnost?

To je težko povedati. Svoj čas sem delal vse po načrtih, dandanes smo menda vsi le igrača služajo... Ta dni grem s slikat monarha Transjordanie El Emira Abd-Alla, nato se vrнем v Cairo na svojo žolo. Spomladni pojdem v Evropo, radi

razstav, ki jih mislim prirediti, pozneje tudi v Ameriko in na Vzhod... Pa to ne bo odvisno toliko od mene, kolikor od usode in poleka — svetovne krize...«

Krik in vršči z ulice nas nenadno in živo spomni nanjo! Arabci, točni gospodarji dežele, protestirajo hrupno zoper vladajočo angleško vladu, ker spušča le preveč Judov v njihovo »obilježljeno deželo...«

Hilbertova gospa hiti zapira okna in polkna. Varnost prvo! Arabci se smejejo evropski kulturi in zapadnim maniram, in se dajo voditi le od svojih starih pravic in pa od svoje vročne krvi...«

V Jeruzalemu, junija 1933. Srečko Zamšen.

*

Umetnica Mara Kraljeva je prejela priznanje v inozemstvu. Decembra in januarja t. l. je bila velika mednarodna razstava Madon v prostorih umetniške akademije v Florenci. Razstavljene so bile le one Madone, ki so jih ustvarile žene. Na to razstavo je bila povabljena tudi slovenska umetnica Mara Kraljeva. Ob zaključku je bilo glasovanje, katera slika je za naš čas najviročnejša. Največ glasov je soglašalo s sliko Mare Kraljeve. »Pieta«, nakar je prejela naša umetnica lepo denarno nagrado.

Predavanje o Prešernu. V torek 30. januarja je na belgrajski narodni univerzi predaval znan književnik Niko Bartulović o Francetu Prešernu. Posebej je govoril o »Sonetnem vencu« ob stolnici njegovega nastanka.

O stilu je napisal Zekar Franc za svojo inauguralno disertacijo. Prejeli smo ponatis odlomka iz disertacije. Avtor obravnava vsekakor zanimiva vprašanja stilnega doživetja, opredelitev stilnega doživetja in njegovega predmeta, opredelitev stilne vrednote do estetske vrednote itd. Zadnje poglavje »Stilne kategorije ter pomen stila za življenje človeka« je zanimivo radi delitve (individualistični in kolektivistični stil), svojstvenosti in življenjskem pomenu stila, ki se v teku dob spreminja z razvojem človekovega življenja. Disertacija je vsekakor vredna pozornosti.

»Naš vrt« je nova revija, ki jo je začelo izdati Hortikulturalno društvo v Zagrebu. List ima namek, vzgajali ljubitelje vrta in z njim navezosti na domačo življenje, saj ne može biti posveretan onaj, tukogd odigrnut od seljačke grude preziro evandalje: moj vrt — moj dom. List, ki je krasno opremljen z mnogimi umetniško dovršenimi slikami in bogatimi članki (mnogo sodeluje tudi ing. Ciril Jeglič) moremo priporočiti, ker ni še spletovalec, marveč tudi graditelj estetskega okusa v gojenju vrlov. Naroča se: Botanički vrt, Zagreb, Maruličev trg, 9a.

Gospodarstvo

Begljuške obveznice

Agencija Avala poroča: Ob izvršitvi zakona o begu, zemljah v Bosni in Hercegovini z dne 3. dec. 1928 in zakona o izpremembah in dopolnilih, ki se nanašajo na agrarno reformo v Bosni in Hercegovini dne 12. avg. 1933 so bile na teritoriju drinske banovine ugotovljene znatne nepravilnosti in zlorabe, glede katerih je vlada takoj odredila najstrožjo preiskavo. Nekoliko izvršnih organov, na katere je padel sum, da so s svojim delom omogočili to zlorabo, je bilo zaprih, istočasno pa je bilo podvzeto vse, da se povrne škoda, ki jo je utrpela državna blagajna, za kar je bila izvršena zabeležba na imovino oseb, ki so osumljene, da so se neposredno meseč v omenjenem poslu.

Nadalje opominja oddelek drž. dolgov in drž. kredita, da je stavljena prepoved na tele 6% begljuške obveznice:

Po 500 Din: serija 14065, štev. 18; 14065 19; 14065 25; 14066 5; 14066 10—11; 14065 38—41; 14065 42; 14066 36—38; 14066 3; 14066 4; 14066 6—9; 14066 12—13; 14066 14—15; 14066 17—19; 14066 20—22; 14066 23—25; 14066 26—27; 14066 28—30; 14066 35; 14068 11—14; 14068 16—19; 14068 15—17; 14068 20—22; 14069 25—50; 14070—14220 1—50; 14222 40—50; 14223—14228 1—50; 14229 1—32; 14065 26—29; 14065 23—24; 14066 49—50.

Po 2.500 Din: serija 15051, štev. 16—50; 15052 do 15055 1—50; 15056 1—25; 15056 26—50; 15057 do 16015 1—50; 16016 1—15; 16016 16—50; 16017

Zaposlenost v novembetu 1933. Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu objavlja statistiko članstva za november 1933. Zavarovancev je bilo 540.690, v primeri z oktobrom 1933 manj 8771 in v primeri z novembrom 1932 manj 6775. Letos je ostrejša zima povzročila večji padec zavarovanega delavstva. Vendar je ugotoviti, da je padec od novembra 1932 na november 1933 znatno manjši kot padec od novembra 1931 na november 1932. Gibanje nam kažejo televiški:

1931	1932	1933
September 638.665	556.518	542.074
Oktober 620.588	544.306	549.461
November 604.109	547.445	540.690

Podatki za oktober so bili ugodnejši kot za november.

Ljubljanska dražba kožuhovine se ponovi dne 5. marca t. l. Letošnja januarska dražba »Divje kože« je dosegla za dobro blago dosti višje cene nego so bile one, dosežene v prosti prodaji. Kdor ima kožuhovino, naj jo takoj odloži na naslov »Divja koža«, Ljubljana-velesejem. Tisti pa, ki kože nimajo pripravljenih naj čimpreje neobvezno sporoč, koliko in katere vrste krzna nameravajo poslati na dražbo.

Na razstavi jugoslovenskih plakatov, ki se vrši v okviru XIV. Ljubljanskega velesejma od 30. maja do 10. junija t. l. morec vsake tvrdka brezplačno razstavlja svoje plakate. Tvrde, ki žele sodelovati, naj čimpreje pošljejo svoje plakate na Upravo velesejma v Ljubljani. Plakati naj bodo kaširani na kartonu.

Razpust Gostilničarske samopomoči. Zveze gostilničarskih zadrug, reg. pom. blagajne. Na podlagi § 38 1. 4. zakona z dne 16. julija 1892 je banská uprava razpustila »Gostilničarsku samopomoči«. Likvidacijski posli so poverjeni g. Jerneju Jeleniu, dosedanju načelniku, ter gg. Kmetu Francu, Zupanču Leopoldu in Petelinu Antonu.

Konkurz je razglasen o imovini Langusa Mirka, trgovca v Vurbergu pri Ptaju; prvi

20.

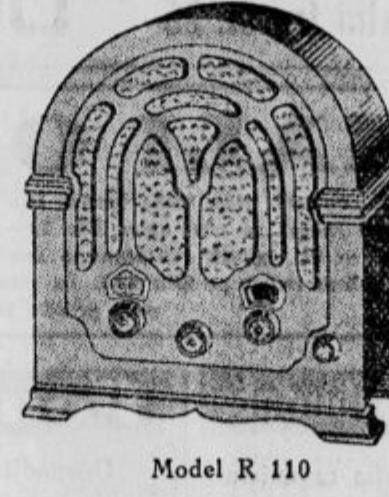
DOSPELI SO NAJNOVEJŠI MODELI

slovitih

"HIS MASTER'S VOICE"

radio aparator

po popularnih cenah in za vsak okus.

Model R 110

**SELEKTIVNOST
PRIJETEN TON
MINIMALNA PORABA
TOKA!**

**Prepričajte se.
Obiščite nas.**

**Odilne RCA cevi vedno na zalogi.
Popolni servise v lastni mehanični
delavnici.**

Dobi se v vseh strokovnih trgovinah in pri generalnem zastopstvu

THE GRAMOPHONE COMPANY LTD.

M. MAJSTOROVIĆ
Zagreb, Račkoga ulica 2.

Vrednostni papirji

Tendenca za državne papirje je bila neenotna. Tečaji dolarskih papirjev so narasi, docim so begl. obveznici popustile. V Zagrebu pa sploh niso beležile. V ostalem ni bilo izpremenib. Promet je slab, značajnejši le v vojni skodi, katere je bilo v Zagrebu zaključeno 1.500 kom., nadalje je bilo zaključenih še 1000 dol. 7% Bler. posojila.

Ljubljana: 7% inv. pos. 61 den., agrarji 30 den., vojna škoda 270—275, begl. obv. 30 den., 8% Bler. pos. 43 den., 7% Bler. pos. 41 den., 7% pos. Drž. hip banke 54 den., Kranj ind. 250 bl.

Zagreb: 7% inv. pos. 61—65 agrarji 30—33, vojna škoda 275.50—276 (272, 276), 2. 272 den., 3. 271.50—272 (27

Bolečinam v nogah recite: Zbogom!

Evo, enostavnega in cenene domačega sredstva, da se za vedno rešite najhujših težav v bolečin v nogah. Pomocite noge v toplo vodo, kateri ste dodali toliko Saltrat Rodella, da je dobila videz neposnetega mleka.

Saltrat Rodell vsebuje 10 različnih zdravilnih soli, ki se nahajajo v znamenitih svetovnih radioaktivnih vrelcih. Ta močna zdravilna kopel odpravlja v 3 minutah najhujše bolečine nog. Otekline izginejo. Iz ranjenih in vnetih rok izgine vnetje takoj. Ozebljne nič več ne stribijo in ne skelijo ter se naglo zacetijo. Ta s Saltratom nasičena voda, poobla mleku, odpravi bolečine na čudovit način ter omejča tudi kurja očesa in žulje tako, da jih lahko s kořeninami vred odstranijo.

Saltrat Rodell se prodaja ob jamstvu v vseh strokovnih prodajalnah.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon // Rodenstock // Voigtländer // Welt // Certo l.t.d. l.t.d. // ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

v Ljubljani // Miklošičeva cesta 5

Potri globoke žalosti naznajamo pretužno vest, da je naša nad vse dobra mamica, stara mama, sestra, teta in tača, gospa

JOSIPINA SEDEJ

vdova mestnega šolskega službe

dne 31. t. m. po daljšem, mukepolnem trpljenju, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne bo v petek 2. februarja 1934 ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Sredina 14, na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana, dne 31. januarja 1934.

Zalujoči ostali.

Ludvik Ganghofer:

Samostanski lovec

Valti se je zahebel. In brat Severin se je smejjal. »Ali češ, kaj je rek! Dobrolo božja! Sunil je fanta pod rebra in se poglobil v grljanko. Nato se je dobre volje obrnil spet k Hajmu: »Izdali ti bom! Veš, nisem hudoben človek. Ce klečim v koru, se trkam na prsi in čutim, da sem ubog grešnik. Toda potem v vrtu, kleti in kuhinji pa človek že rad govori o posvetnih stvareh. A patru gvardijanu to ne ugaja. In zato smo si izmisli poseben jezik... veš: imeniten hlebec kruha se imenuje pri nas »dobra duša«, takle vrč je »dobrolo božja«, in posebno stara grljanka je »nebes največja milost«. In veš kaj je »prava pouzočnost? Ocvrta postri! In kaj »uteha žalostnih?« Ščuka v žolici! O ježeš! Soj res ni prav, a kaj hočeš, človek je pač grešnik.«

Tako so kramljali in se smejiali, menjavali si lončeno grljanko in bili pri skromni večerji židane volje. Ko je Valti pospravil mizo, je dejal brat Severin Hajmu: »Radoveden pa nisi prav nič; še vprašal me nisi, po kaj sva prišla!«

»Vesel sem, da sta tu! Kaj me briga drugo,«

»Odtiti moraš jutri dol in samostan in izpolnit svojo krščansko dolžnost!«

»Radi! Toda, kdo bo, dokler bi se ne vrnil, uravl moje gamze in kozoroge?«

»Jaz!«

»Vi? se je veselo zasmjal Hajmo.«

»Jaz. Kaj deš k temu?« je ternal brat Severin. Gospod Henrik je menil, da mi je lena zima predobro storila. Sedaj naj si nekaj funtot izletam iz kutej! To bo huda stvar! In ves in skrbah je šel z roko ob svojem pasu. »Toda ti, ti se lehko tudi reseliš, ko boš jutri dol: Zadnjic, ko je prišel Valti s tvojo novice, te je treskalo, o ježeš! Veš,

Od danes naprej za predpust znaten popust

Oglejte si našo razstavo v trgovini. Nikdo Vas ne bo vprašal, če kupite kaj ali ne. Za otroke s spremstvom smo zopet pripravili posebno zabavo.

ANT. KRISPER

Mestni trg št. 26

LJUBLJANA

Stritarjeva ul. 1-3

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1—; ženitovanjski oglaši Din 2—. Najmanjši znesek za mal oglaši Din 10—. Mali oglaši se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka peština vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglašov treba priložiti znamko.

Službodobe

Služba organista

se odda v Višnji gori. Dohodki: žitna bira, štolnina, 3000 Din v gotovini. Prednost ima tisti, ki je zmožen godbe na pihala, pa bi rezvel tudi službo prodajalca v Nabavni zadrugi, za kar bi imel še posebne dohodke. Način službe najkesneje 1. aprila. — Župni urad v Višnji gori. (b)

Fanta inkasanta

ozioroma pisarniškega službo, inteligentno mlajšo moč, kavciye oz. jamstva zmožno, sprejmem. Predstaviti se je osebno med 14 in 16 uro z lastnoročno pisano ponudbo in z navedbo zahtevkov. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1016. (b)

Praktikantinjo

za skladišče in pisarno — sprejmem. — Hočan, Sv. Petra cesta 83. (b)

Pouk

Gospodične

se sprejmejo za dnevni in večerni pouk v šivanju perila — Ponudbe pod: »Svilja v mestu« 971. (u)

Denar

Kupim knjižice Ljudske posojilnice proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Takošnje plačilo 29. št. 966. (d)

Stanovanja

sprejmem za 100—120 Din mesečno. Sodarska 6/1 — (nad florijansko cerkvijo).

Prazno sobo

parket, elektrika, s pred-sobno, v centru Ljubljane oddam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1030. (s)

Vnajem

Vinotoč na prometnem kraju — oddam v najem. Kavčija 5000 Din. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vinotoč« 1018. (n)

Gostilno

dam v najem v Mariboru. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (n)

Razno

V kavarni »Stritar« vsak večer koncert. (n)

Objave

Preklic.

Podpisana obžalujem in preklicujem vse zlate in klevete, ki sem jih izbral dne 25. januarja t. l. javno o gosej Doroteji Režek in se ji zahvaljujem za odpustitev. — Jesenice, Savsko nabrežje št. 15, dne 29. januarja 1934. — Marija Gašperin.

Obra

Prodamo

Kupimo Vsačkovstvo

zlatu

po načinih cenah ČERNE, ručevje Ljubljana. Woltova ulica št. 3

Sirite »Slovenca«!

Jabolka

najokusneša. 5 Din. po

postača kupca. od 50 kg

povzetno: Postržin. Maribor

(II)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbihi v

vse vrstah — za strojno

pletjenje in ročna dela po

načinih cenah pri tvrdki

Karl Prelog. Ljubljana —

Zidovska ul. in Stari trg.

GREŠITE MNOGO

ako ne čitate redno

SLOVENCA

Od 1. do 10. februarja

Pred pričetkom pomladanske sezone se prodaja iz velike zaloge od 1. do 10. februarja razno manufakturno blago

po znatno znižanih cenah.

Zelo ugoden nakup ostankov!

J. C. MAYER, Ljubljana

gospod Henrik je pobožen, srčnodober mož, če pa gre za zgubljene duše in kozoroge, potem zna zmerjati ko pravi Turek! Veš, kaj je rek! Dva kozla v enem tednu... če se bo tako nadaljevalo, vklaknem fanta med samostanske hlapce in pošljem tja gor drugega loveca, ki ima bolj budne oči in zna bolje čuvati divjad.«

Hajmo je prebledel. Besede so ga zadele v živo, kajti lepel je na logarstvu in lepih, svobodnih planinah, kakor se drži list na drevesu: zveneti mora in umreli, če ga veter odtrga z veje. Nobene besede ni bil zmožen; samo s pestmi se je opril ob mizo in stisnil ustnice.

Ko je brat Severin zapazil, kaj je bil napravil,

je pobožal loveca po drhteči roki in ga začel miriti: »No, no, tako hudo pa vendar ne bo. Gospoda Henrika se ti ni treba nič bat. Kar pojdi jutri do, postavi se moško preden, poglej mu naravnost v oči, in vse bo dobro! Če bo grmeli pa kaj

gospod Schlüttemann, samostanski valpet, ne jemlji tege resno in se otreš! Veš, on bruha ogenj zato,

ker mu gospa Cecilia pošteno podkuri. V njegovi uradni sobi visi podoba... ali si jo že videl? Sveti Jurij, ki prebada zmaja! Sodim, da bi moralova višeti tam podoba: zmaj, ki prebada svetega Jurija, toda ne s sulico, ampak z jezikom!«

Hajmo je naprej govoriti. Toda od ognjišča sem

se je oglesil hlapčič:

»Brat Severin!«

»He?«

»Veste koga sem videl danes naveje zgodaj?«

»Koga?«

»Crnega! Spodaj pri jezeru: sedel je pod smreko in kraljal mrežo, kakor da ne bi bil pater ribičar, ampak podložni nlapec! In ko sem šel mimo, je uprl vase oči ko ogenj, da bi se ga zares bal! Ta je pravile!«

»Ta je seveda pravil! Je ponovil brat Severin.

In da bi odvrnil loveca od njegovih turobnih misli,

ga je vprašal: »Ali ga nisi nikoli videl doli pri jezeru?«

Hajmo je odkimal.

»Lani okoli božiča so ga nam poslali iz Pasman. Zakaj? Ne vem. Saj kaj takega nam nikoli ne povedo! Pravijo, da je knežjega rodu. Toda tu notri...« brat si je potkal na prsi, stu mora biti pri njem strašno temno! Cele dolge dneve je v zasezenem samostanskem vrtu hodil kakor strah gori in dol. In sedaj na pomlad so ga postavili za patra ribičarja in ga poslali k jezeru. Tu dol, veš, kjer vodi pot čez hudočnik, v zapuščenem kotu med skalovjem in jezerom, tam prebiva v svoji samotarni... in bi vendar mogel imeti tako dobro v samostanski celici. Sam, popolnoma sam! Zares, ne imenuje se zastonj pater Dezert, »Samotni! Meniš, da trpi kakega hlapca bližu sebe? Zunaj v vasi. Jezero morajo biti in se smejo približati le, kadar jih pokliče s svojim zvonom!«

Hajmo je poslušal samo napol. Ko je brat Severin to zapazil, je stresel loveca za roko. »Spremgorov vendar kako besedo! Saj je pravi dolgoč. Šepeti tako mutasto ko gosenica na jelju! Pridi sem! Pologni ga! In potem pripoveduj! Kje si pa prav za prav doma?«

»Pri Svetem Benediktu Burškem.«

»Tam, kjer je bil gospod Henrik pred tedni v gosteh?«

»Tam! Ugajal sem mu in vzel me je s seboj.«

»Prav je storil! Tudi jaz bi tako napravil! Ali

so tvoji ljudje samostanski?«

Hajmo je povesil glavo in glas mu je drhtel.

»Moj oče je bil svoboden, soklar je bil; pri neki

nevihtil ga je strela ubila, in mati je zaradi tega

<p